

Addendum implementatieplan

27 augustus 2025

Inhoud

1. Evenwichtigheid	3
2. Solidariteitsreserve – additionele analyses evenwichtigheid	17
3. Datakwaliteit	21
4. Besluit tot invaren	21
Bijlage 1. Relatieve verandering verwachte pensioenresultaten	22
Bijlage 2. Delta netto-profijtuutkomsten	28
Bijlage 3. Decompositie netto profijt zonder herverdeling	30
Bijlage 4. Datakwaliteit	39
Bijlage 5. Opinie sleutelfunctiehouder risicobeheer	40

Addendum implementatieplan

Hetgeen in dit addendum is beschreven, is leidend ten opzichte van wat er in het implementatieplan is beschreven.

1. Evenwichtigheid

Voor het beoordelen van de evenwichtigheid van de transitie heeft het bestuur een evenwichtigheidskader opgesteld. Het evenwichtigheidskader gaat uit van de doelstellingen zoals opgenomen in het transitieplan. De hoofddoelstelling is een betaalbare toekomstbestendige pensioenregeling. Daarbij zijn het verzorgen van de achterban, solidariteit, eerlijk / realistisch, minimaliseren ongewenste herverdeling en het streven naar het verminderen van het risico op een lagere uitkering belangrijke uitgangspunten. Daar waar nodig heeft het bestuur van het pensioenfonds de doelstellingen nader uitgewerkt.

Het bestuur heeft de taak om de evenwichtigheid van de transitie te beoordelen. Dit heeft het bestuur gedaan aan de hand het evenwichtigheidskader en de gemaakte doorrekeningen voor het transitieplan als ook additionele doorrekeningen die zijn gedaan in het kader van het onderbouwen van de evenwichtigheid.

Evenwichtigheidskader

Hieronder is het evenwichtigheidskader van het bestuur van het pensioenfonds te vinden. Zoals aangegeven is het uitgangspunt de doelstellingen zoals opgenomen in het transitieplan. Hierin zijn de wettelijke maatstaven, verwachte pensioenuitkomsten en netto profijt, verder gespecificeerd. Voor wat betreft de opgenomen grenzen van de relatieve verandering van de verwachte pensioenuitkomsten heeft het bestuur bovengrenzen toegevoegd daar waar ze ontbraken. Voor slapers waren geen bandbreedtes opgenomen en in het goed weer scenario ook niet. Het bestuur heeft hier wel bandbreedtes voor gedefinieerd.. De gestelde bandbreedtes ten aanzien van de netto profijtuutkomsten vindt het bestuur erg ruim. Voor de toetsing van evenwichtigheid heeft het bestuur gekozen voor minder brede bandbreedtes. Daarnaast heeft het bestuur nog een aanvullende maatstaf toegevoegd ten aanzien van de netto profijtuutkomsten. In de tabel hieronder is het kader te vinden, met de genoemde aanpassingen.

Een regeling.....	Kwantitatieve maatstaf/bandbreedte
Met een bepaald gewenst pensioenniveau op pensioendatum	Een vervangingsratio van minimaal: 60% op de middelkorte termijn 75% op de lange termijn
Met stabiele (verwachte) uitkeringen	De dekkingsgraad op het invaarmoment ná vorming van de wettelijke vereiste reserves (minimaal vereist eigen vermogen, solidariteitsreserve en operationele reserve) en rekening houdend met de benodigde voorzieningen na de transitie dient minimaal 100% te zijn.
	De kans op verlaging van de uitkering op de korte termijn is nihil en op de langere termijn minder dan 10%, als de gewenste initiële vulling van de solidariteitsreserve mogelijk is (0,5%).
	De kans op verlaging van de uitkering in enig jaar moet kleiner zijn dan 15%.
Die de impact van de stelselwijziging evenwichtig over groepen en generaties verdeelt. Een belangrijke doelstelling hierbij is voor Sociale Partners dat deelnemers er naar verwachting niet of nauwelijks financieel op achteruitgaan bij het invaren van hun opgebouwde pensioen in het Nieuwe Pensioen Stelsel	<u>Relatieve verandering mediaan pensioenbedrag:</u> Ondergrens: Actief: -10% Slaper: -50% Gepensioneerd: -10% Bovengrens: Actief: 50% bij leeftijd 20, aflopend naar 30% vanaf leeftijd 30 Slaper: 300% bij leeftijd 20, aflopend naar 100% vanaf leeftijd 40 Gepensioneerd: 30%
	<u>Relatieve verandering slecht weer pensioenbedrag:</u> Ondergrens: Actief: -20% Slaper: -90% Gepensioneerd: -5% Bovengrens: Actief: 30% Slaper: 100% Gepensioneerd: 30%
	<u>Relatieve verandering goed weer pensioenbedrag:</u> Ondergrens: Actief: 0% Slaper: 0% Gepensioneerd: 0% Bovengrens: Actief: 300% bij leeftijd 20 aflopend naar 60% vanaf leeftijd 60 Slaper: 1350% bij leeftijd 20 aflopend naar 150% vanaf leeftijd 60 Gepensioneerd: 30%
	<u>Netto profijt:</u> Alle groepen: [-10%, +20%] Actieven, alleen kijkend naar delta netto profijttuitkomsten toekomstige opbouw: een additionele ondergrens van -5% Verschil in delta netto profijttuitkomsten in één scenario tussen groepen mag niet groter zijn dan 20%-punt

Voor actieve deelnemers zijn grenzen opgenomen ten aanzien van delta netto-profijttuitkomsten. In de paragraaf over de delta netto profijttuitkomsten wordt daar verder op ingegaan.

Relatieve verandering verwachte pensioenresultaten

Zoals aangegeven heeft het bestuur bovengrenzen toegevoegd bij de relatieve verandering van de verwachte pensioenresultaten. Daarnaast waren geen bandbreedtes geformuleerd voor het goed weer scenario en voor slapers. Het bestuur heeft hiervoor nu wel bandbreedtes opgenomen. Daarnaast heeft het bestuur van het pensioenfonds heeft nog een aanvullend scenario laten doorrekenen, namelijk het scenario waarbij de startdekkingsgraad gelijk is aan 121%. Dit scenario is toegevoegd vanwege de ontwikkeling van de dekkingsgraad de afgelopen tijd. In bijlage 1 zijn de uitkomsten van de doorrekeningen, voor de mediaan, slecht weer en goed weer, opgenomen.

Delta netto-profijttuitkomsten

Het bestuur heeft aanleiding gezien om de grenzen opgenomen in het transitieplan aan te passen. Het bestuur vindt deze grenzen namelijk ruim. Het bestuur heeft gekozen de bandbreedte voor de uitkomsten te stellen op: [-10% , +20%] voor alle groepen. Verder heeft het bestuur naar aanleiding van de decompositie van de uitkomsten van actieven in het scenario met de renteschok van 200 basispunten besloten om de ondergrens voor actieven aan te passen. De ondergrens voor negatieve delta netto-profijttuitkomsten voor actieven als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek is vastgesteld op -5%. Hiervoor wordt gekeken naar delta netto-profijttuitkomsten van toekomstige opbouw. Op totaalniveau kan de uitkomst van actieven dan wel lager zijn dan -5%. Daarnaast heeft het bestuur een maatstaf toegevoegd, namelijk dat het verschil in delta netto-profijttuitkomsten in één scenario tussen groepen niet groter mag zijn dan 20%-punt.

Aanpassing premiebeleid

Ten aanzien van de doorrekeningen voor de netto-profijttuitkomsten heeft het bestuur besloten het premiebeleid zoals opgenomen in de modellering aan te passen. Het eerder gemodelleerde premiebeleid waarbij het uitgangspunt de gedempte kostendeekkende premie is, leidt vanwege hoogoplopende rente in de scenarioset voor de netto-profijtdoorrekeningen en gelijkblijvende parameter aandelenrendement tot onrealistische gemiddelde premiedekkingsgraden (>150%). Om te komen tot meer realistische uitkomsten, is het premiebeleid aangepast voor de netto-profijtdoorrekeningen.

Het volgende premiebeleid is doorgerekend:

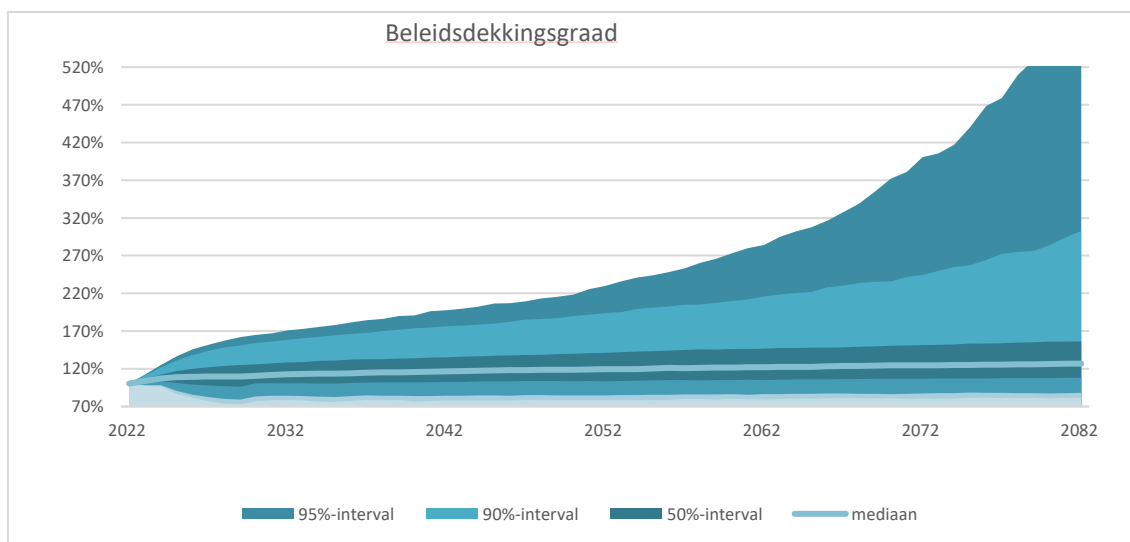
- Premiebeleid op basis van gedempte kostendeekkende premie;
- Premiedekkingsgraad kan variëren tussen 100% en 100% + VEV;
- Bij een premiedekkingsgraad lager dan 100% wordt het opbouwpercentage gekort zodanig dat de premiedekkingsgraad 100% is;
- Bij een premiedekkingsgraad hoger dan 100% + VEV wordt de feitelijke premie verlaagd zodanig dat de premiedekkingsgraad gelijk is aan 100% + VEV (zuivere kostendeekkende premie). In dat geval is de zuivere kostendeekkende premie de toetspremie;

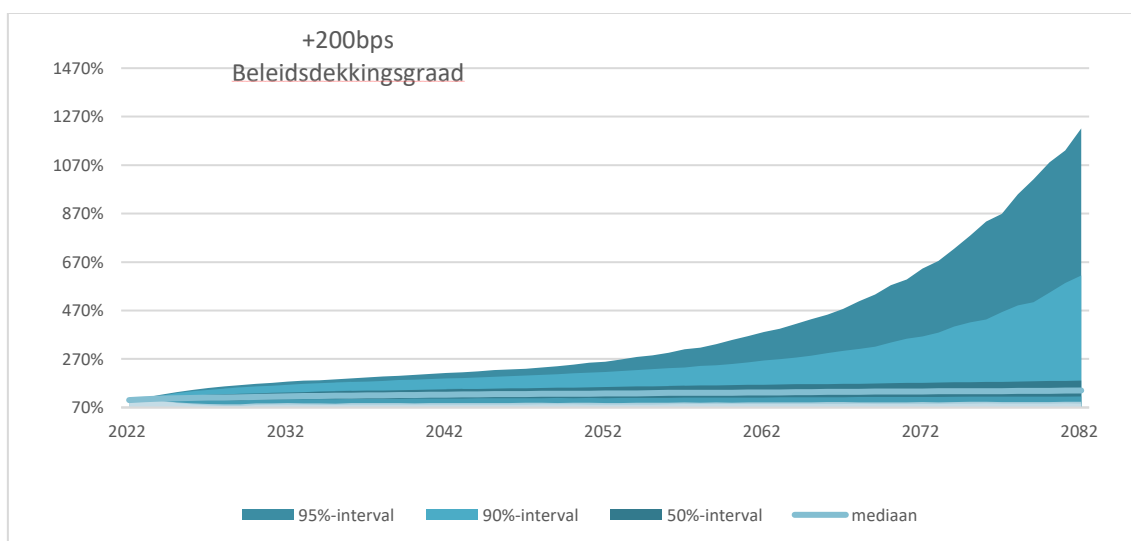
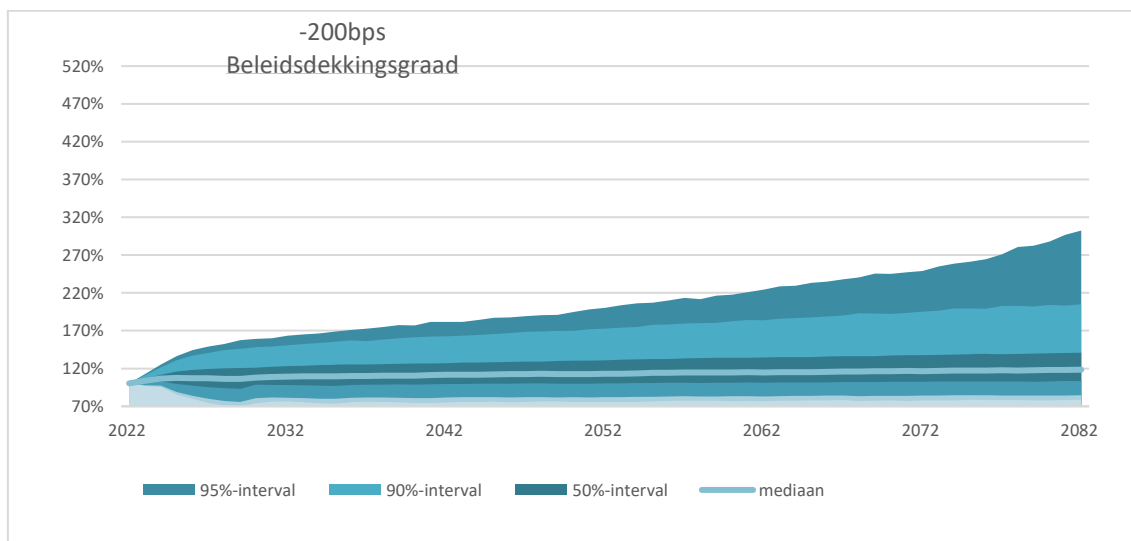
- Bij dekkingsgraden boven de 250%, zal de feitelijke premie nul bedragen.

Bovenstaande vormgeving doet het meeste recht aan de feitelijke situatie waarin de premiedekkingsgraad van jaar tot jaar kan variëren en hoger is in jaren met relatief hoge rente en lager is in jaren met relatief lage rente. Gekozen is om de premiedekkingsgraad te laten variëren tussen 100% en 100% + VEV. Het bestuur vindt de premiedekkingsgraden die in het verleden zijn waargenomen geen goede proxy voor de doorrekeningen voor de toekomst. Het bestuur wil in de toekomst op zijn minst een premie ontvangen die voldoende is om de opbouw te financieren, vandaar de minimale premiedekkingsgraad van 100%. Er is gekozen voor een maximale premiedekkingsgraad gelijk aan 100% + VEV. In dat geval wordt de solvabiliteitsopslag ook gefinancierd. Wanneer een hogere premiedekkingsgraad resulteert, wordt de feitelijke premie zodanig verlaagd dat de premiedekkingsgraad gelijk is aan 100% + VEV. De netto profijt uitkomsten komen door deze aanpassingen dichterbij de 0% te liggen, wat in lijn met de verwachtingen ligt gelet op de huidige dekkingsgraad en een premiebeleid dat in het verleden niet structureel heeft geresulteerd in een toename van het indexatiepotentieel.

Beleidsdekkingsgraden

De aanpassing van het premiebeleid voor de netto-profijtdoorrekeningen leidt ertoe dat de beleidsdekkingsgraad in de doorrekeningen minder hoog oplopen. Hieronder zijn de premiedekkingsgraden weergegeven in de netto-profijtdoorrekeningen in de verschillende rentescenario's.

Te zien valt dat in de doorrekeningen nog steeds sprake kan zijn van hoge dekkingsgraden. De hoogte van de dekkingsgraden wordt voornamelijk beïnvloed door de rente. Het bestuur ziet deze hoge premiedekkingsgraden vooral terugkomen in het hoogste 5%-percentiel (95% en hoger). Het bestuur heeft kennisgenomen van deze uitkomsten, maar ziet ook dat deze scenario's in de netto-profijtdoorrekeningen minder zwaar wegen vanwege de verdiscontering die in de berekening van de marktwaarde zit. De invloed van deze uitkomsten op de marktwaarde is hierdoor niet erg groot.

Uitkomsten delta-netto profijtdoorrekeningen en compensatie

In bijlage 2 zijn de uitkomsten van de netto-profijtdoorrekeningen te vinden. Te zien valt dat de uitkomsten voor actieven en slapers in het scenario waarbij de rente 200 basispunten hoger start onder de gestelde ondergrens van -10% uitkomen. Indien sprake is van een doorbreking van de grens, worden de delta netto-profijtuitskomsten voor alle groepen naar een grens van -10% gebracht. In dit scenario valt verder op dat de delta netto-profijtuitskomsten voor actieve deelnemers een dip vertonen bij het cohort 35 – 39. Wanneer gekeken wordt naar de decompositie van de uitkomsten in dit scenario voor deze groep, valt te zien dat een 35-jarige actieve deelnemer een groot negatief effect heeft in de eerste

“balk” van de decompositie. Dit negatieve effect wordt vooral veroorzaakt door de afschaffing van de doorsneesystematiek. In bepaalde (rente)scenario's kan dit leiden tot grotere negatieve delta netto-profijtuikkomsten. Deelnemers jonger dan 40 jaar krijgen geen compensatie voor de afschaffing van de doorsneesystematiek, wat leidt tot grotere negatieve delta netto-profijtuikkomsten. Naar aanleiding hiervan heeft het bestuur besloten om de ondergrens voor actieve deelnemers als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek op -5% te stellen. Hiervoor moet gekeken worden naar de delta netto profijtuikkomsten van de toekomstige opbouw. Dit betekent overigens wel dat het totale resultaat voor een actieve deelnemers, waarbij zowel de opgebouwde aanspraken als toekomstige opbouw meegenomen wordt, wel lager kan zijn dan -5%. Kijkend naar de decompositie van het rente scenario + 200 basispunten zorgt deze maatregel ervoor dat de delta netto-profijtuikkomsten voor een 35-jarige actieve deelnemer meer in lijn komen te liggen met de uitkomsten van de aangrenzende cohorten.

De impact van bovengenoemde maatregelen, dus een minimale ondergrens van -10% delta netto-profijtuikkomsten voor de gehele groep en minimaal een ondergrens van -5% voor actieven als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek, heeft het bestuur onderzocht. Uitgaande van de dekkingsgraad in het basisscenario, 103,4%, en de renteschok van 200 basispunten volgt een extra compensatie van circa 49,3 miljoen euro. Dat is gelijk aan ongeveer 1,5% van de TV. Indien uitgegaan wordt van het scenario waarbij de dekkingsgraad gelijk is aan 121% (goed vergelijkbaar met de huidige dekkingsgraad van het fonds) en een renteschok van 100 basispunten, zijn er geen groepen die een totale delta-netto-profijtuikkomst hebben lager dan -10%. Wel zijn voor actieve deelnemers, alleen kijkend naar de delta netto-profijtuikkomsten voor toekomstige opbouw de uitkomsten lager dan de ondergrens van -5%. Om deze uitkomsten op te hogen naar -5% is een additionele compensatie nodig van circa 16,0 miljoen euro (circa 0,35% van de TV). De compensatie die nodig is voor de genoemde maatregelen worden gefinancierd via een verschuiving van het vermogen. Deze maatregelen kunnen dus alleen ingezet worden indien de dekkingsgraad op het moment van invaren hoger is dan 105%.

Wanneer de maatregelen ingezet moeten worden, dient het bestuur af te wegen of de maatregelen ook evenwichtig zijn voor de andere groepen. Immers, het verschuiven van vermogen naar bepaalde groepen leidt tot een daling van de delta-netto profijtuikkomsten van de andere deelnemers. Om dit inzicht te krijgen, moet eerst besloten worden op welke wijze het vermogen verschoven wordt. Het bestuur heeft hiervoor verschillende opties en de impact hiervan op de verschillende groepen bekeken. Het fonds heeft gekeken naar een evenredige verschuiving van vermogen bij alle groepen of een verschuiving van vermogen van een bepaalde groep naar de actieven.

Indien gekozen wordt voor een verschuiving van een bepaalde groep naar de groep die gecompenseerd moet worden, betekent dit dat de impact op die bepaalde groep groter is dan de totaal vastgestelde impact. Uitgaande van de dekkingsgraad van 121% en de renteschok van 100 basispunten is de totale impact van de evenwichtigheidsmaatregelen (ondergrens netto profijt gelijk aan -10%, voor toekomstige opbouw van actieven gelijk aan -5%) 0,35% van de TV. Als ervoor gekozen wordt om het vermogen van gepensioneerden (die een positieve delta netto-profijtuikkomst hebben) hiervoor te verschuiven naar de getroffen groepen, is de afname van delta netto profijtuikkomsten voor de gepensioneerden gelijk aan 2%. Het bestuur acht het niet evenwichtig om de verschuiving alleen te financieren vanuit de gepensioneerden, mede kijkend naar de delta netto-profijtuikkomsten van de oudere gepensioneerden. Overigens heeft het bestuur wel gekeken om welke bedragen het gaat bij een dergelijke vermogensverschuiving. Hiervan is een globale benadering gemaakt:

- Het gemiddelde ouderdomspensioen van een gepensioneerde deelnemer is gelijk aan € 300
- 2% hiervan is gelijk aan € 6, dus een verschuiving van 2% vermogen kost een gepensioneerde gemiddeld ongeveer € 6

- De technische voorziening van actieven is, op basis van de cijfers in het jaarverslag 2024, 2 keer zo groot als de technische voorziening van gepensioneerden. € 6 ouderdomspensioenen van gepensioneerden levert dus circa € 3 ouderdomspensioenen voor actieven op bij een verschuiving van het vermogen.

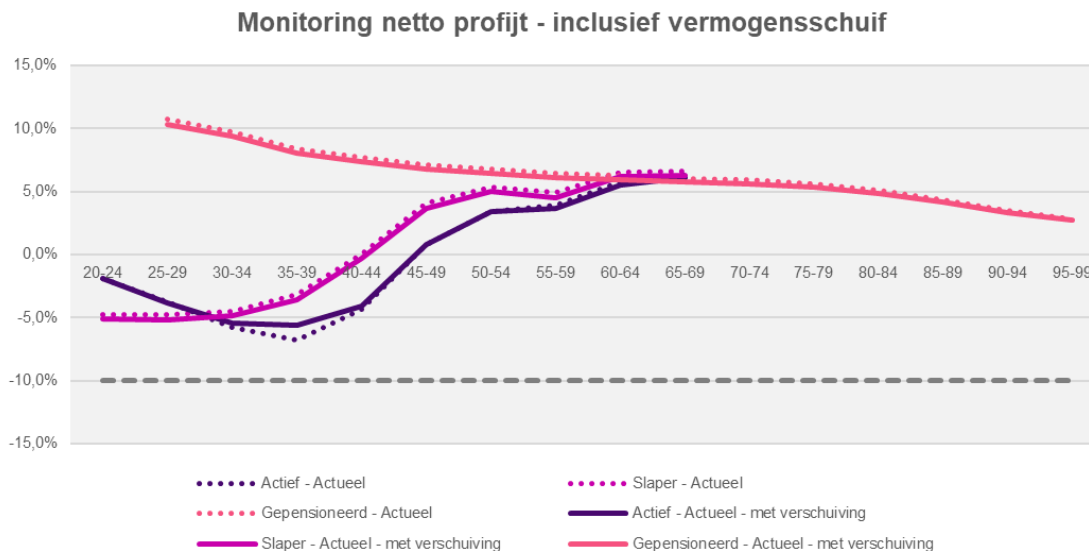
Let op: dit betreft een zeer grove benadering. De impact van een dergelijke vermogensverschuiving is dus niet groot in euro's. Toch heeft het bestuur, zoals aangegeven, ook nog naar andere mogelijkheden gekeken ten aanzien van het verschuiven van het vermogen, waarbij de impact op individuele deelnemers mogelijk kleiner is.

Er kan ook gekozen worden om de verschuiving toe te passen vanaf een leeftijd van 55 jaar. Dit zou voor deze groep leiden tot een afname van circa 0,7%. Het bestuur acht het ook niet evenwichtig om de verschuiving te financieren vanuit deze groep. Een deel van deze groep, de oudere actieven, krijgen compensatie voor de afschaffing van de doorsneesystematiek. Een verschuiving van deze groep naar een andere groep, betekent dat een deel van deze compensatie weer teniet wordt gedaan. Daarnaast is deze methode van vermogen verschuiven uitvoeringstechnisch ingewikkeld.

Het bestuur heeft daarom ook gekeken wat de impact is als de verschuiving evenredig door alle groepen wordt gefinancierd. De impact is in dat geval gelijk aan circa 0,35%. Het evenredig financieren van de verschuiving betekent ook dat een deel van de deelnemers die compensatie vanwege de afschaffing van de doorsneesystematiek ontvangen geraakt worden door deze maatregel. De compensatie wordt deels tenietgedaan door de verschuiving van het vermogen. Echter de impact is minder groot op deze groep dan wanneer er gekozen wordt de compensatie alleen te financieren vanuit de groep die 55 jaar is en ouder. Het evenredig financieren van de verschuiving van het vermogen is uitvoeringstechnisch makkelijker uit te voeren dan een verschuiving van het vermogen van een bepaalde groep naar de geraakte groep.

Op basis van bovenstaand genoemde argumenten heeft het bestuur besloten om, indien het vermogen beschikbaar is, de evenwichtigheidsmaatregelen te financieren via een evenredige verschuiving van het vermogen

Hieronder is de impact van het verschuiven van het vermogen te vinden op de verschillende groepen, uitgaande van het scenario waarbij de dekkingsgraad gelijk is aan 121% en er sprake is van een renteschok van +100 basispunten. In dit scenario kosten de evenwichtigheidsmaatregelen circa 16 miljoen euro, gelijk aan circa 0,35% van de TV.

De onderbroken lijnen zijn de delta netto-profijttuitkomsten voordat gebruik is gemaakt van de evenwichtigheidsmaatregelen, de doorgetrokken lijn laat zien hoe de uitkomsten eruit komen te zien na gebruik maken van de maatregelen. Te zien valt dat de negatieve impact van de evenwichtigheidsmaatregelen uitgaande van een dekkingsgraad van 121% en een renteschok van +100 basispunten op de groepen die bijdragen aan het schuiven van het vermogen niet groot is. Na het verschuiven van het vermogen komen de delta netto-profijttuitkomsten in dit scenario wat dichterbij elkaar te liggen. Het bestuur acht de uitkomsten evenwichtiger na het gebruik maken van deze maatregelen.

Na het uitvoeren van deze maatregelen, wordt ook in alle doorgerkende scenario's voldaan aan de aanvullende maatstaven, namelijk dat het verschil in delta netto-profijttuitkomsten in één scenario tussen groepen niet groter mag zijn dan 20%-punt.

Voorrangregels in geval van compensatie n.a.v. delta netto-profijttuitkomsten

Mocht in enig cohort de delta-netto profijttuitkomsten onder de ondergrens van -10% uitkomen, de delta-netto profijttuitkomsten voor actieven als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek onder de ondergrens van -5% uitkomen of mocht het verschil tussen de groepen meer dan 20%-punt verschillen, dan wordt gecompenseerd. Dit wordt gedaan door gebruik te maken van de discretionaire ruimte. Deze compensatie kan dus alleen uitgevoerd worden indien de dekkingsgraad in ieder geval 105% is. Om deze compensatie uit te kunnen voeren, heeft het bestuur de voorrangregels aangepast. Deze voorrangregels gelden dus alleen indien een compensatie uitgevoerd moet worden zoals hiervoor beschreven. In alle andere gevallen gelden de voorrangregels zoals opgenomen in het transitieplan.

Hieronder zijn de aangepaste voorrangregels te vinden, die dus gebruikt worden indien de delta-netto profijttuitkomsten onder de ondergrens van -10% uitkomen, voor actieven onder de -5% als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek of wanneer het verschil tussen de groepen meer dan 20%-punt verschillen:

Dekkingsgraad	Extra toevoeging solidariteitsreserve	Compensatie	Verschuiving ter voorkoming van een negatief pensioenresultaat	Extra indexatie	Herverdeling i.v.m. negatief netto profijt ¹
DG < 103%	Geen ruimte	Geen ruimte	Geen ruimte	Geen ruimte	Geen ruimte
103% < DG < 105%	0%	100%	Geen ruimte	0%	Geen ruimte
105% < DG < 105,9%	0%	0%	100%	0%	Geen ruimte
105,9% < DG < 106,6%	25%	75%	Volledige verschuiving toegekend	0%	Geen ruimte
106,6% < DG < 111,3%	50%	Volledige compensatie uit dekkingsgraad	Volledige verschuiving toegekend	50%	Geen noodzaak tot herverdeling ²
111,3% < DG < 120%	Geen extra toevoeging. Reserve gevuld tot 3%	Volledige compensatie uit dekkingsgraad	Volledige verschuiving toegekend	Maximaal 100%, nadat herverdeling i.v.m. negatief netto profijt volledig is toegekend	Maximaal 100%, indien minder benodigd dan gaat overig naar extra indexatie
DG > 120%	50%, waarbij geen sprake is van maximum van reserve	Volledige compensatie uit dekkingsgraad	Volledige verschuiving toegekend	Maximaal 50%, nadat herverdeling i.v.m. negatief netto profijt volledig is toegekend	Maximaal 50%, indien minder benodigd dan gaat overig naar extra indexatie

Decompositie netto-profijs en onderbouwing gekozen bandbreedte

Zoals aangegeven heeft het bestuur voor de vormgeving van de evenwichtigheidsmaatregelen en om meer gevoel te krijgen bij de delta netto-profijsuitkomsten naar de decompositie van de uitkomsten

¹ Dit betreft zowel de overschrijding van de ondergrens van -10% als de additionele herverdeling als gevolg van negatieve netto profijsuitkomsten toekomstige opbouw actieve deelnemers

² Tot een dekkingsgraad van 111,3% zal er naar verwachting geen netto profijsuitkomsten lager dan -10% zijn, verschil tussen groepen meer dan 20%-punt zijn of voor actieve deelnemers in de leeftijdscohorten 30-34 en 35-39 negatieve netto profijsuitkomsten veroorzaakt worden door afschaffing doorsneesystematiek.

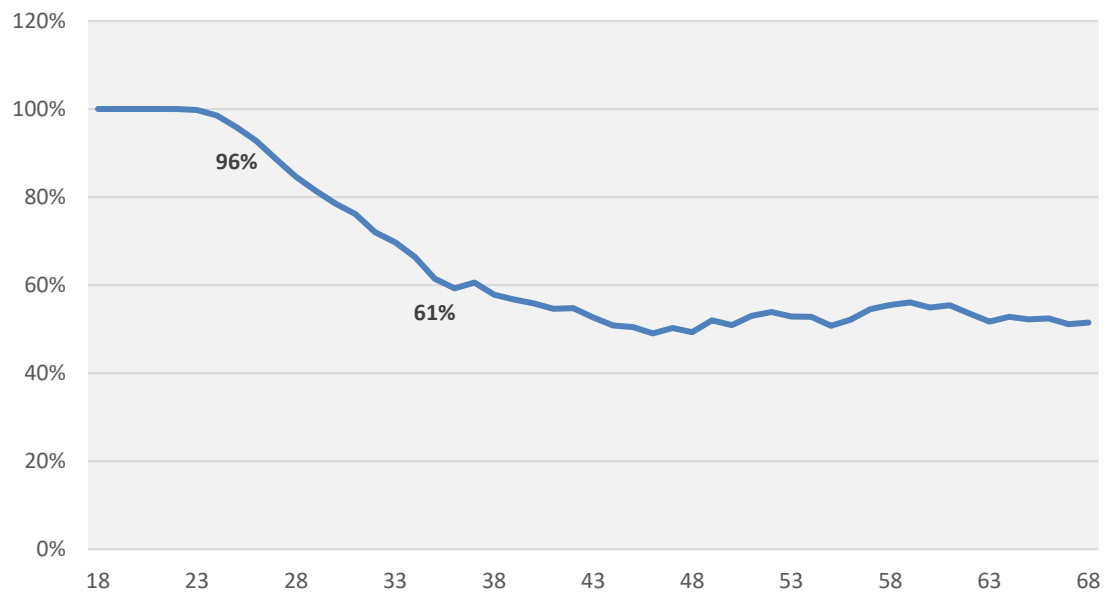
gekeken. Deze decompositie is voor alle scenario's in bijlage 3 te vinden. In deze bijlage staan de uitkomsten nog voor het uitvoeren van de evenwichtigheidsmaatregelen.

Uit de decompositie valt te zien dat de negatieve uitkomsten voor slapers in het scenario waarbij de rente 200 basispunten hoger begint dan in het basisscenario voornamelijk wordt veroorzaakt door de waarde van toeslag binnen het FTK. Omdat de premiedekkingsgraad in veel scenario's (bijna) gelijk is aan 100%+VEV ontstaat er gemiddeld een positieve bijdrage van de premie aan de dekkingsgraad met een toename van de gemiddelde toeslag tot gevolg. Het bestuur ziet dit effect als een minder gewenst effect van het huidige FTK. Het bestuur heeft besloten dit ongewenste effect niet te willen compenseren. Dit betekent dat het bestuur accepteert dat de delta netto-profijtuutkomsten voor deelnemers negatief kunnen zijn. Kijkend naar de decompositie bij het rentescenario + 200 basispunten (het scenario waarbij voor actieven en slapers grotere negatieve delta netto-profijtuutkomsten te zien zijn) ziet het bestuur dat het ongewenste effect maximaal leidt tot een negatieve delta-netto profijtuutkomst van -10%, gelijk aan de gekozen ondergrens.

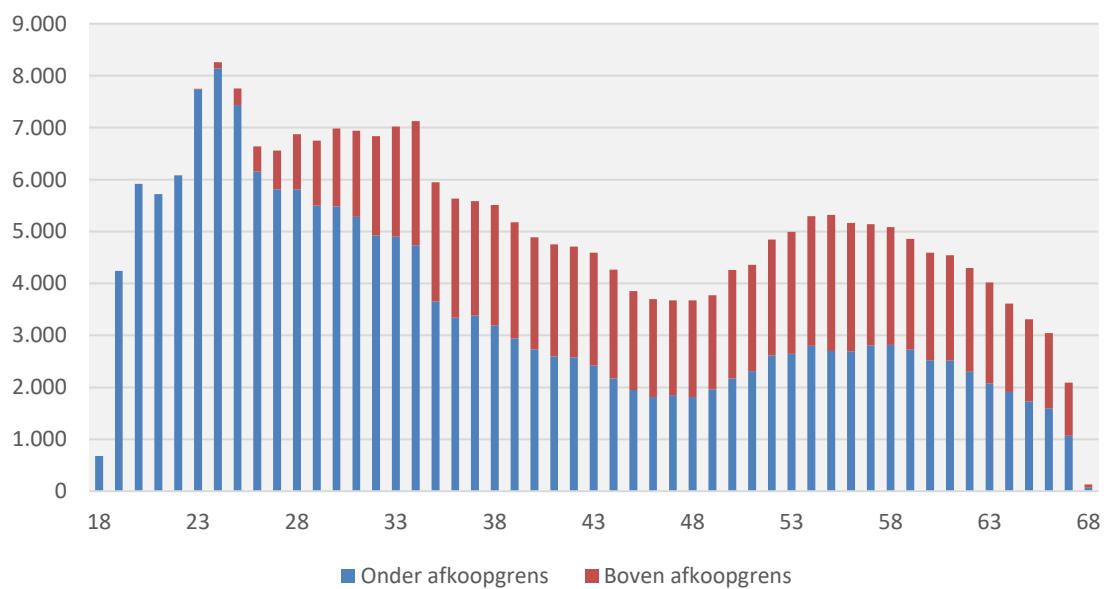
Wel heeft het bestuur gezien dat de delta netto-profijtuutkomsten voor actieven in het scenario met de renteschok van 200 basispunten een dip vertoont bij het cohort 35 – 39. Zoals beschreven heeft het bestuur de decompositie van de uitkomsten van deze groep nader bestudeerd en is het bestuur tot de conclusie gekomen dat het grote negatieve effect bij deze groep voornamelijk wordt veroorzaakt door het effect van de afschaffing van de doorsneesystematiek. Deelnemers jonger dan 40 jaar krijgen geen compensatie voor de afschaffing van de doorsneesystematiek, wat leidt tot grotere negatieve delta netto-profijtuutkomsten. Het bestuur heeft daarom besloten om de ondergrens voor actieve deelnemers als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek op -5% te stellen. Hiervoor wordt gekeken naar de delta netto profijtuutkomsten van de toekomstige opbouw. Dit betekent overigens wel dat het totale resultaat voor een actieve deelnemers, waarbij zowel de opgebouwde aanspraken als toekomstige opbouw meegenomen wordt, wel lager kan zijn dan -5%.

Zoals aangegeven vindt het bestuur het evenwichtig wanneer de totale delta netto-profijtuutkomsten vallen tussen de bandbreedte [-10% , +20%] voor de hele groep. Voor actieven is daarnaast een aanvullende ondergrens opgenomen van -5% voor toekomstige opbouw. Dat betekent dat het bestuur negatieve netto-profijtuutkomsten accepteert. Te zien valt dat de grotere negatieve delta netto-profijtuutkomsten zich voornamelijk presenteren bij "jonge" slapers en actieven. Het bestuur heeft deze groep verder geanalyseerd. In het algemeen kan gezegd worden dat het beleggingsbeleid onder WTP beter is afgestemd op de leeftijd, waardoor verwacht wordt dat jongeren een voordeel halen kijkend naar het te behalen overrendement. In de delta netto-profijtuutkomsten is dat niet zichtbaar, aangezien daar sprake is van een risiconeutrale set. Het bestuur vindt daarom negatieve delta netto-profijtuutkomsten die binnen de gekozen bandbreedtes vallen voor jonge deelnemers acceptabel. Daarnaast zal een groot deel van de slapers die een negatieve delta netto-profijtuutkomst hebben, in het bijzonder de jonge slapers, vertrekken door een (automatische) waardeoverdracht. De opgebouwde pensioenen voor deelnemers die jonger zijn dan 25 jaar vallen nagenoeg allemaal onder de afkoopgrens. Vanaf 35 jaar valt nog circa 50% - 60% van de opgebouwde pensioenen onder de afkoopgrens. In de grafieken hieronder is dat te zien. Op basis hiervan vindt het bestuur het acceptabel dat er negatieve delta-netto profijtuutkomsten zijn voor (jonge) slapers.

Percentage van slapers onder afkoopgrens

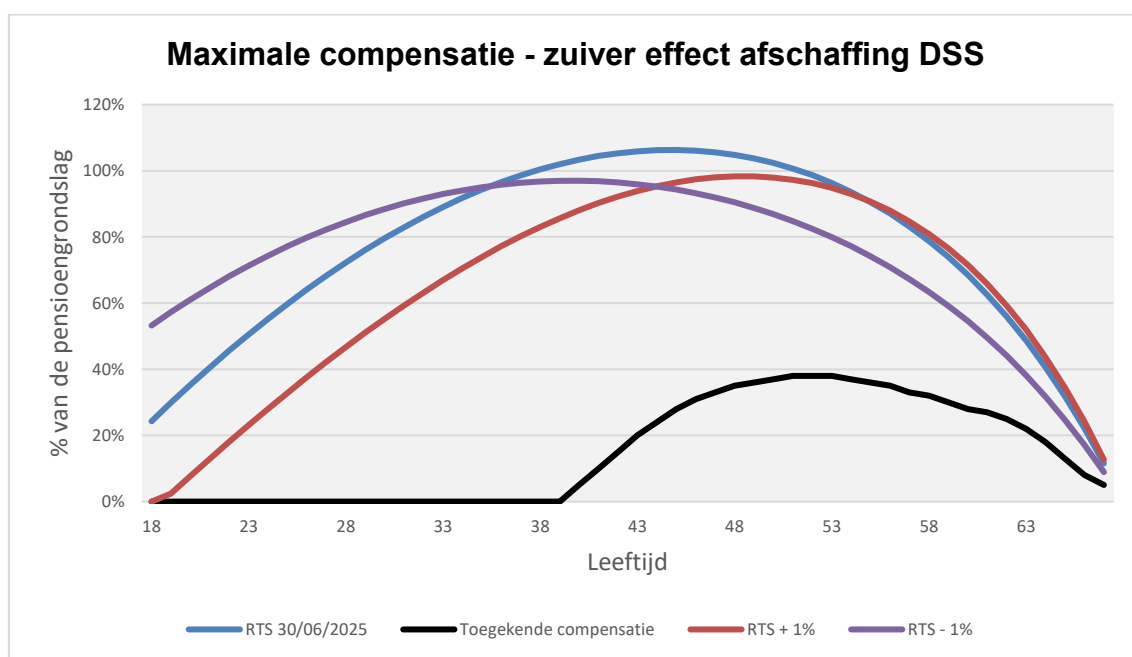
Aantal slapers

Compensatie

Er is besloten om compensatie toe te kennen aan deelnemers, als gevolg van afschaffing van de doorsneesystematiek. Het bestuur heeft onderzocht of er geen sprake is van overcompensatie. Hiervoor is een deterministische analyse uitgevoerd waarbij het effect op het opgebouwde pensioen buiten beschouwing is gelaten. Er is bij de berekening geen rekening gehouden met uittreding van deelnemers en er is geen carrière meegenomen in de doorrekening. De berekening is gedaan op basis van de rentetermijnstructuur per 30 juni 2025 en de actuariële grondslagen per die datum.

Hieronder valt te zien dat de toegekende compensatie in alle doorgerekende gevallen lager is dan de contante waarde van de gemiste opbouw. Er is dus geen sprake van overcompensatie.

Monitoring

Wekelijks zal het pensioenfonds de dekkingsgraad en rentestand monitoren, om te monitoren hoe deze parameters zich verhouden met de scenario's die zijn doorgerekend. Het volgende wordt gemonitord:

- Hoe de huidige rentestand zich verhoudt tot de rentestand in het schokscenario van +200 basispunten;
- Hoe de wekelijkse indicatieve dekkingsgraad zich verhoudt met de doorgerekende minimale en maximale dekkingsgraadscenario's.

Wanneer de indicatieve dekkingsgraad binnen 1%-punt van de uiterste doorgerekende dekkingsgraadscenario's komt (in dit geval zijn dat de scenario's waarbij gestart wordt met een dekkingsgraad van 95% en 121%) wordt besloten of een aanvullende berekening nodig is. Dit besluit zal genomen worden door te kijken naar de maanddekkingsgraad, omdat de maanddekkingsgraad meer zekerheid geeft dan de wekelijkse indicatieve dekkingsgraad. Wanneer de maanddekkingsgraad binnen 1%-punt van de uiterste doorgerekende dekkingsgraadscenario's komt, wordt een nieuw dekkingsgraadscenario doorgerekend en beoordeeld, waarbij de gehanteerde startdekkingsgraad dekkingsgraad 5%-punt hoger of lager dan het uiterst doorgerekende dekkingsgraad is.

Wanneer de gemiddelde rente op weekbasis 200 basispunten hoger of lager is dan de gehanteerde gemiddelde rente in de doorrekeningen, wordt een nieuw rentescenario doorgerekend.

Aangezien het verschil in delta netto-profijtuutkomsten in de tot nu toe doorgerekende scenario's niet groter is dan 20%-punt, is er geen aanleiding om dit verder te monitoren. Zodra nieuwe doorrekeningen gemaakt moeten worden vanwege rentebeweging of dekkingsgraadbeweging, zal ook beoordeeld worden of de delta netto profijtuutkomsten voldoen aan bovengenoemde regel.

In het kader van de monitoring, heeft het bestuur ook onderzocht bij welk scenario (dekkingsgraad in combinatie met stijging rente) de gestelde ondergrenzen van de delta-netto profijtuutkomsten worden geraakt.

Wordt ondergrens van -10% geraakt? Benodigd vermogen als % van TV					
DG / Gem. rente	2,38%	2,78%	3,18%	3,58%	3,98%
115,0%	Nee 0%	Nee 0%	Nee 0%	Ja 0,001%	Ja 0,03%
118,0%	Nee 0%	Nee 0%	Nee 0%	Nee 0%	Ja 0,001%
119,2%	Nee 0%	Nee 0%	Nee 0%	Nee 0%	Nee 0%
121,0%	Nee 0%	Nee 0%	Nee 0%	Nee 0%	Nee 0%

Wordt ondergrens -5% actief toekomstige opbouw geraakt? Benodigd vermogen als % TV ³					
DG / Gem. rente	2,38%	2,78%	3,18%	3,58%	3,98%
115,0%	Nee 0%	Nee 0%	Ja 0,04%	Ja 0,35%	Ja 1,02%
118,0%	Nee 0%	Nee 0%	Ja 0,12%	Ja 0,50%	Ja 1,20%
119,2%	Nee 0%	Nee 0%	Ja 0,13%	Ja 0,53%	Ja 1,16%
121,0%	Nee 0%	Nee 0%	Ja 0,17%	Ja 0,62%	Ja 1,23%

Per 31 juli 2025 is de dekkingsgraad gelijk aan 119,2% en de rente was circa 40 basispunten hoger dan de gemiddelde rente per 30 juni 2023, 2,38% (de rentestand gebruikt bij de doorrekeningen voor het transitieplan en implementatieplan). Kijkend naar bovenstaande tabellen concludeert het bestuur dat voorsnog de ondergrenzen niet geraakt worden uitgaande van de stand per 31 juli 2025.

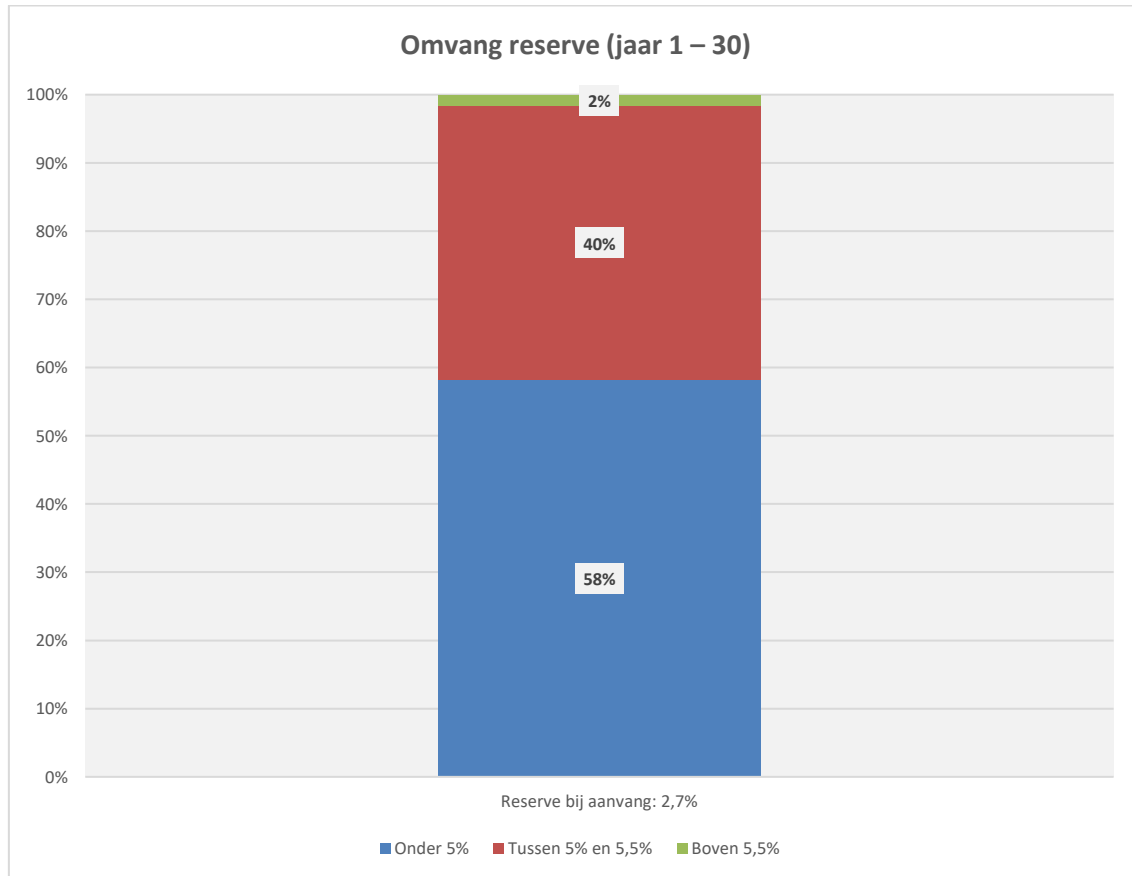
³ Benodigd vermogen is inclusief benodigd vermogen om de ondergrens van de totale groep op -10% te krijgen.

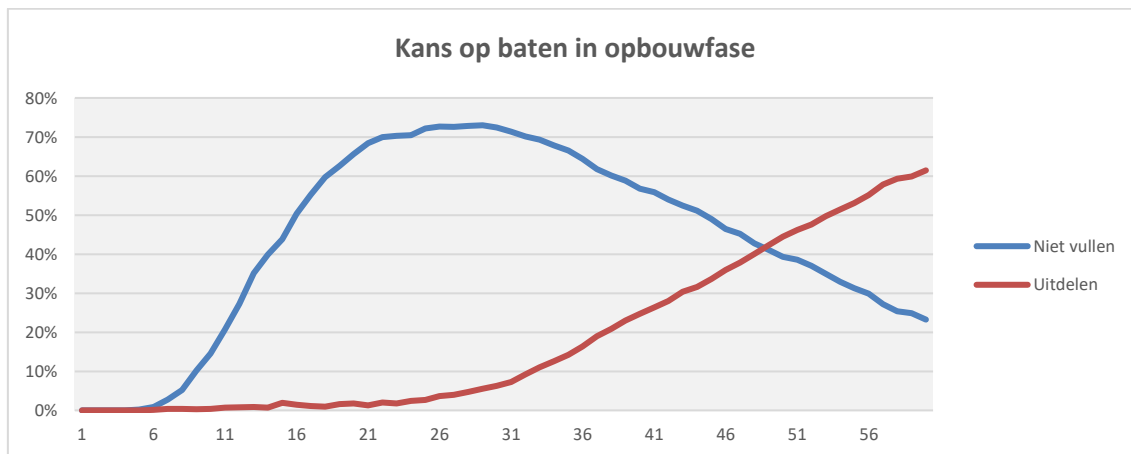
2. Solidariteitsreserve – additionele analyses evenwichtigheid

Eerder heeft het bestuur van het pensioenfonds de effectiviteit en evenwichtigheid van de solidariteitsreserve onderzocht. Het bestuur heeft geconcludeerd dat de solidariteitsreserve zoals ingericht een effectieve bijdrage levert aan het voorkomen van een verlaging van de uitkering en dat de uitkomsten in een ongunstig scenario hoger zijn indien sprake is van een solidariteitsreserve. Ook voor huidige jonge deelnemers werkt de reserve in de toekomst nog goed. Wel is gebleken dat jonge slapers procentueel een relatief hogere bijdrage doen ten opzichte van de uiteindelijke baten. Het gaat hierbij overigens om zeer kleine bedragen en de verwachting is dat de kapitalen van jonge slapers veelal via een autowaardeoverdracht worden overgedragen naar een andere pensioenuitvoerder. Het bestuur heeft een aanvullende analyse uitgevoerd naar de kans op baten in de opbouwfase, de omvang van deze baten en het gevolg op de uitkering indien sprake is van een automatische waardeoverdracht.

Kans op baten in de opbouwfase

Uitgaande van de huidige regels, is gekeken naar de kans op baten in de eerste jaren. Hieronder is dat grafisch weergegeven, waarbij als uitgangspunt de fondssituatie per 31 maart 2025 is genomen (de uitgangspunten voor de URM Q2 2025).

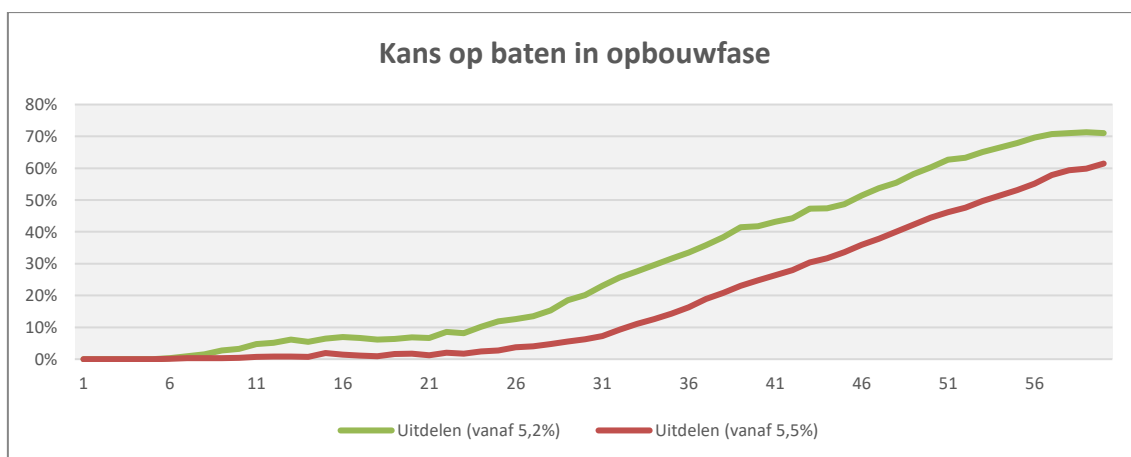
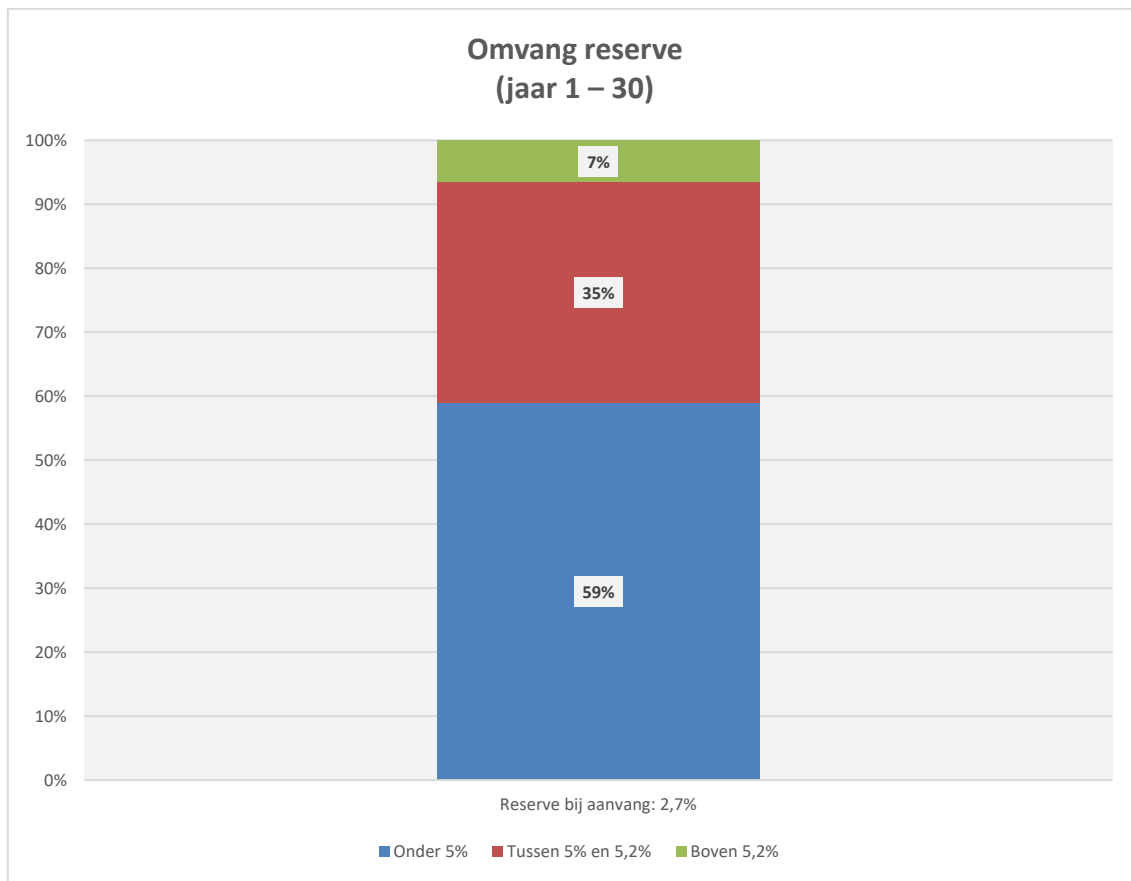

Bij aanvang is de reserve met 2,7% gevuld. Bij een omvang van 5% wordt gestopt met vullen van de reserve en wanneer de reserve hoger is dan 5,5% wordt het overschot naar rato van risicodragend kapitaal uitgedeeld. Hiervan uitgaande is de kans op baten in de eerste jaren is niet materieel, namelijk 2% over de eerste 30 jaar.

Het bestuur heeft onderzocht of de kans op uitdelen kan worden vergroot. Dit is het geval indien het overschot eerder uitgedeeld wordt, bijvoorbeeld wanneer de reserve 5,2% groot is in plaats van 5,5%. Wanneer hiervoor gekozen wordt, betekent dit ook dat de kans dat positief overrendement afgeroomd moet worden voor het in stand houden van de reserve groeit.

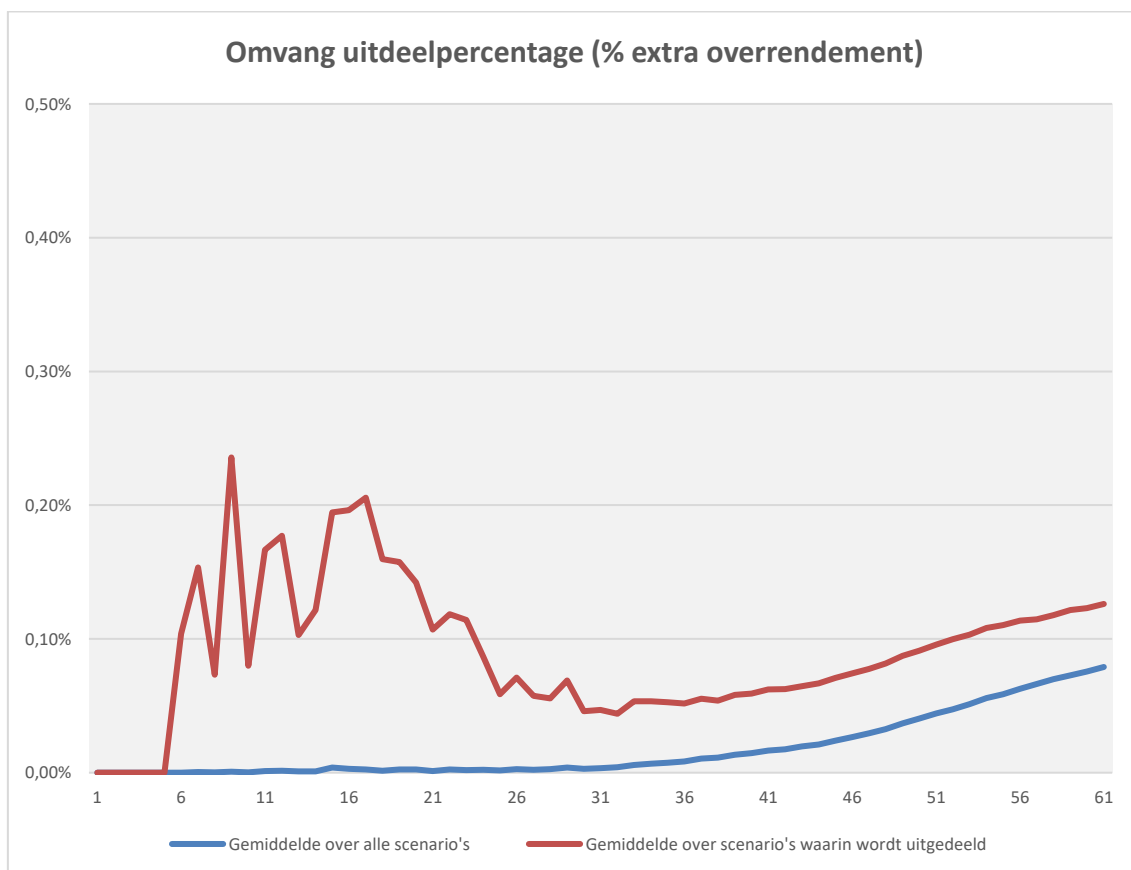
Hieronder is de uitkomst van de doorrekening te vinden, waarbij uitgedeeld wordt zodra de reserve gelijk is aan 5,2%.

Wanneer gekozen wordt om het overschot uit te delen vanaf een grootte van 5,2%, is de kans op baten op korte termijn (de eerste vijf jaren) ook bij een lagere grens nihil. Vanaf jaar 6 gaat het uiteenlopen en zorgt de verlaagde grens voor een grotere kans dat een overschot wordt uitgedeeld. Het bestuur heeft besloten om bij aanvang het percentage van 5,5% te handhaven omdat het op de korte termijn niet leidt tot een hogere kans op baten in de opbouwfase. Periodiek zal getoetst worden of het verlagen van de grens van 5,5% wel tot een materieel hogere kans op baten in de opbouwfase zal leiden.

Omgang van de baten

Het bestuur heeft onderzocht wat de omvang van de baten vanuit de solidariteitsreserve is. Hieronder is dat grafisch te vinden.

Te zien valt dat eventuele baten vanuit de solidariteitsreserve zeer beperkt zijn. Op korte termijn is dat zeer beperkt, op de langere termijn blijft het gemiddeld onder de 0,1% per jaar. De omvang van de baten vanuit de reserve zijn beperkt.

Gevolgen indien sprake is van automatische waardeoverdracht

Naast de omvang van de baten, heeft het bestuur ook de gevolgen van de vulregels van de solidariteitsreserve op de uitkering indien sprake is van een automatische waardeoverdracht na 1 jaar en 5 jaar in kaart gebracht. Daarnaast is gekeken wat de impact zou zijn indien een deelnemer 1 jaar heeft opgebouwd en pas een overdracht zou doen op leeftijd 65. Dit is onderzocht door middel van een maatmensberekening, waarbij uitgegaan is van een 21-jarige deelnemer, het mediane salaris van € 33.000 en een parttimegraad van 40%.

Hieronder zijn de uitkomsten te vinden.

Maatmens	Ingelegde premie	Verschil in gemiddeld kapitaal op moment overdracht	% van kapitaal	Verlies van nominale uitkering per maand (euro's van nu)
1: 21 (1j) overdracht op 23	Ca € 1.500	- € 15	-0,9%	€ 0,15 (€ 0,06)
2: 21 – 25 (5j) overdracht op 26	Ca € 7.500	- € 110	-1,2%	€ 1,07 (€ 0,42)
3: 21 (1j) overdracht op 65	Ca € 1.500	- € 1.339	-6,2%	€ 6,73 (€ 2,66)

Geconcludeerd kan worden dat er voor jonge slapers inderdaad een verlies van nominale uitkering is als gevolg van de vulregels van de solidariteitsreserve, maar dat dit verlies zeer beperkt is.

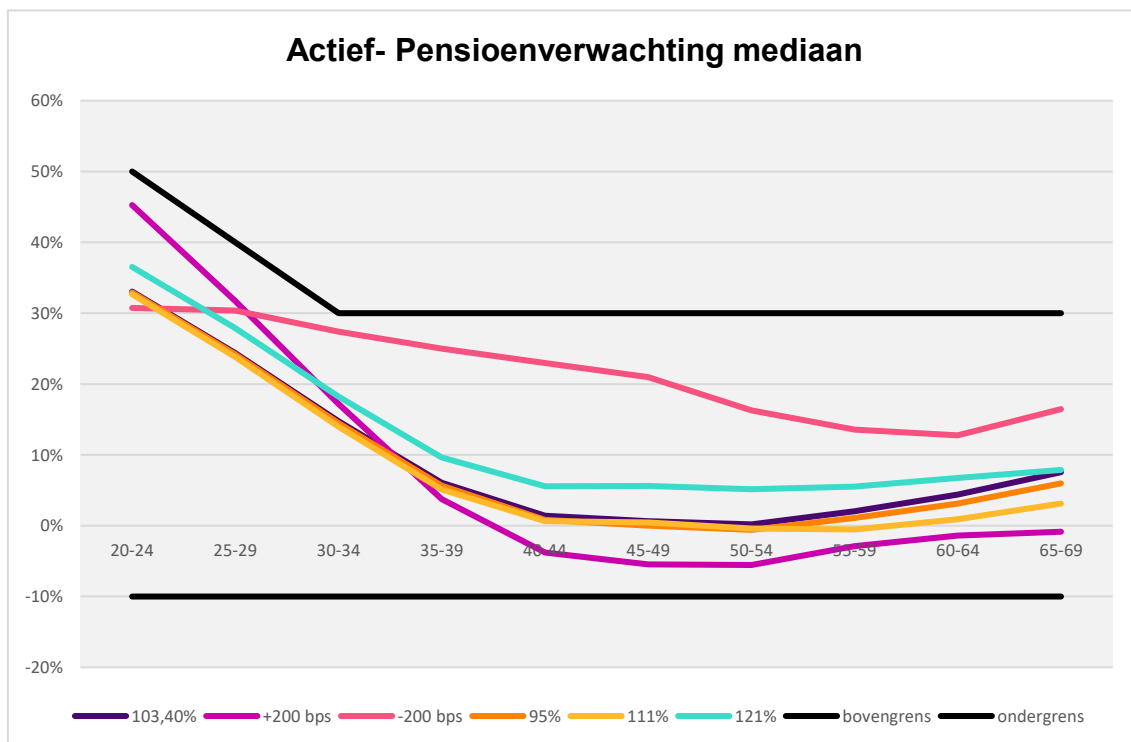
3. Datakwaliteit

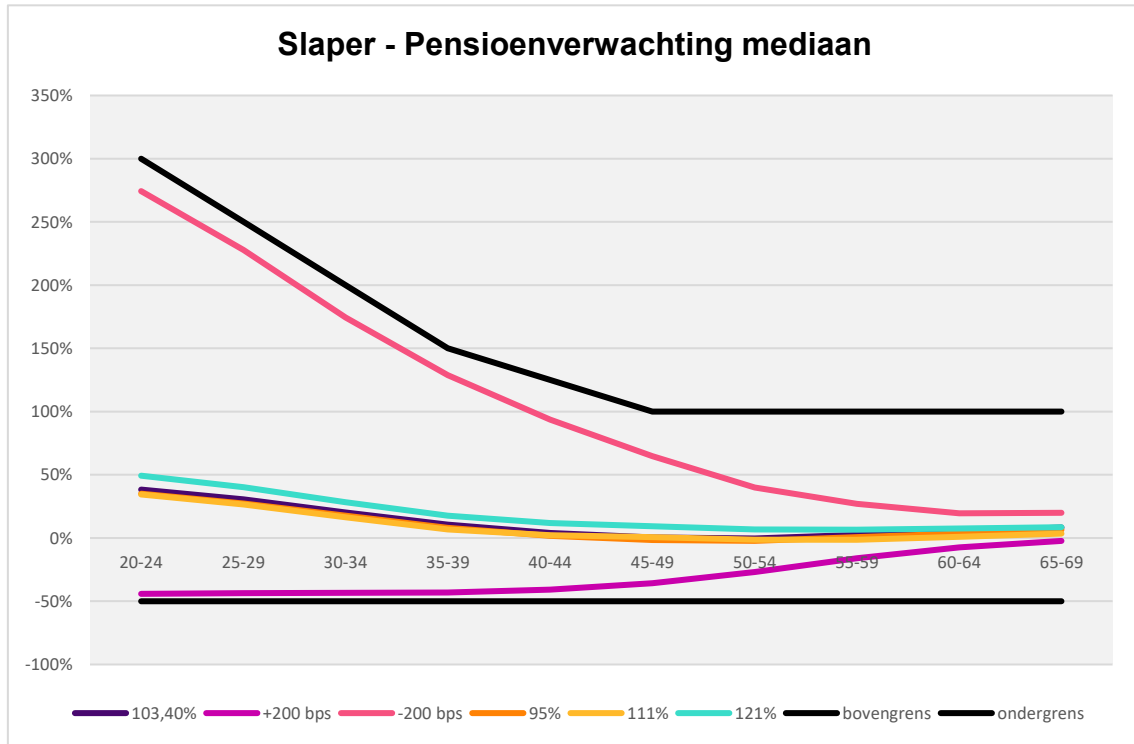
De datakwaliteit is gereed en naar de mening van het bestuur voldoende getest. Het bestuur schaaft zich achter de conclusies die zijn opgenomen in de stukken in de bijlage.

4. Besluit tot invaren

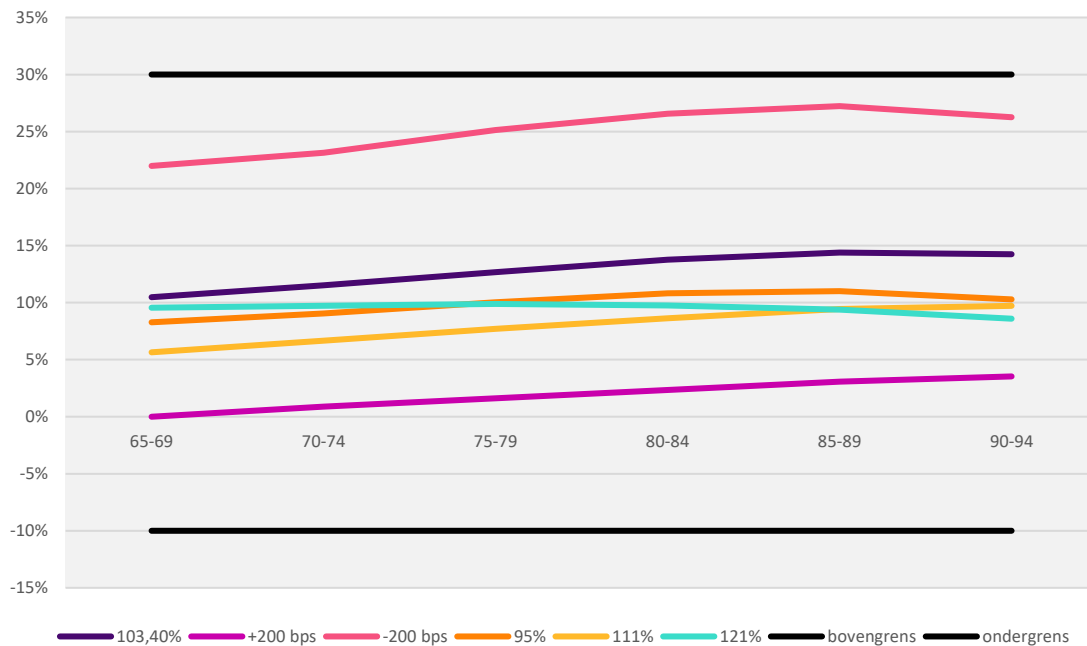
Gezien de status van de genoemde mijlpalen is het bestuur van mening dat beheerst invaren mogelijk is. Daarbij heeft het bestuur ook de opgevraagde opinie van de sleutelfunctiehouders meegewogen. De opinie van de sleutelfunctiehouders heeft niet geleid tot bezwaren en/of opmerkingen die de evenwichtigheid van invaren ter discussie kunnen stellen.

Bijlage 1. Relatieve verandering verwachte pensioenresultaten

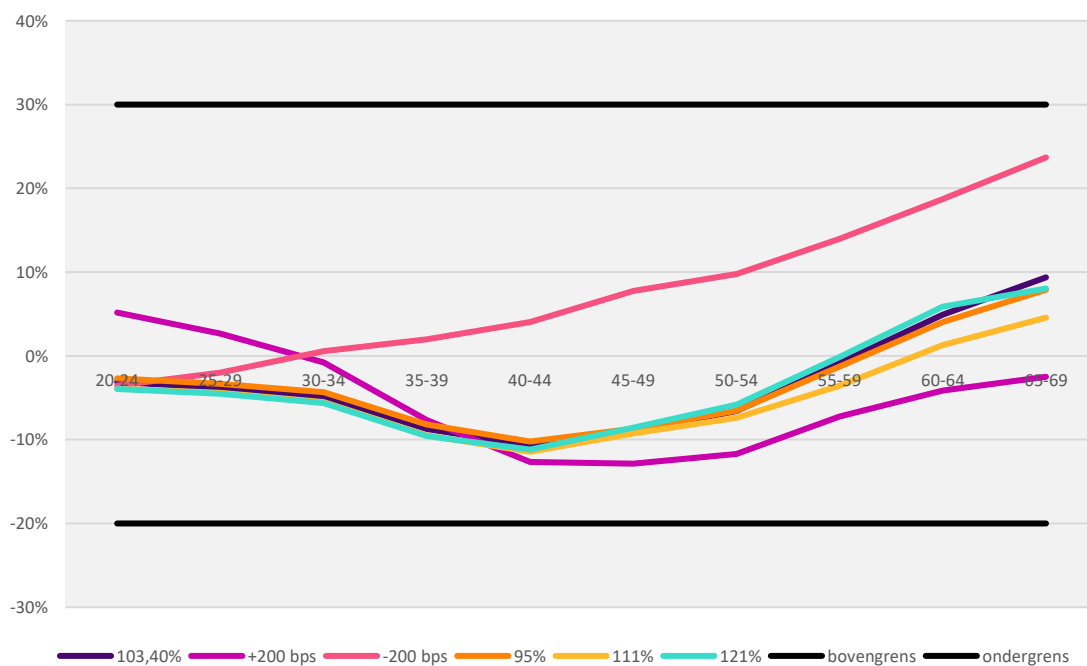

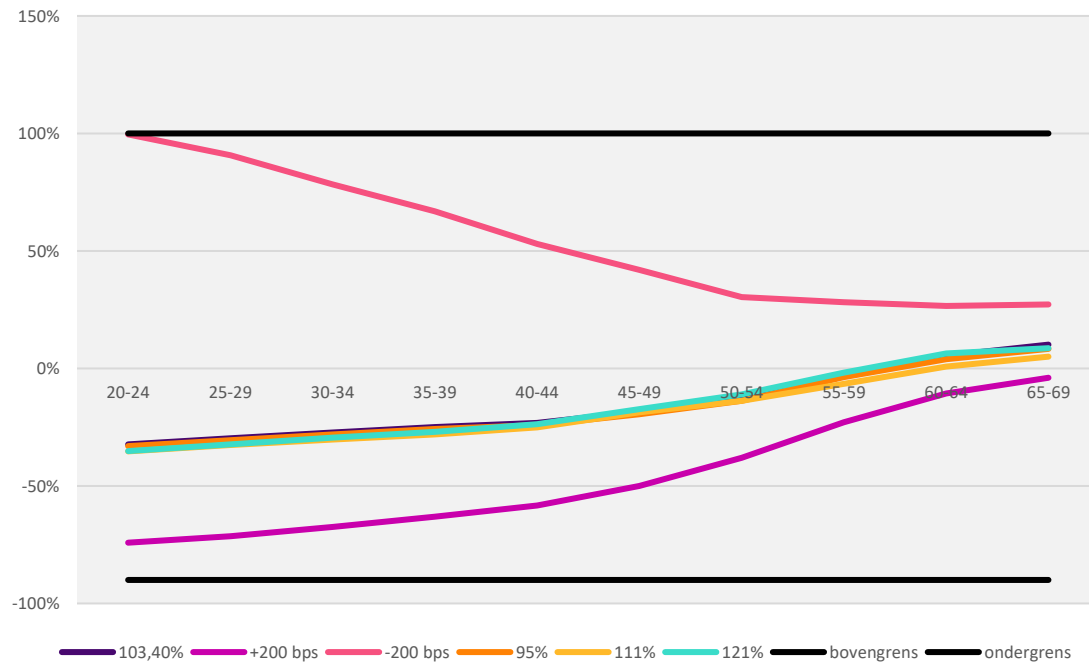
Gepensioneerd - Pensioenverwachting mediaan

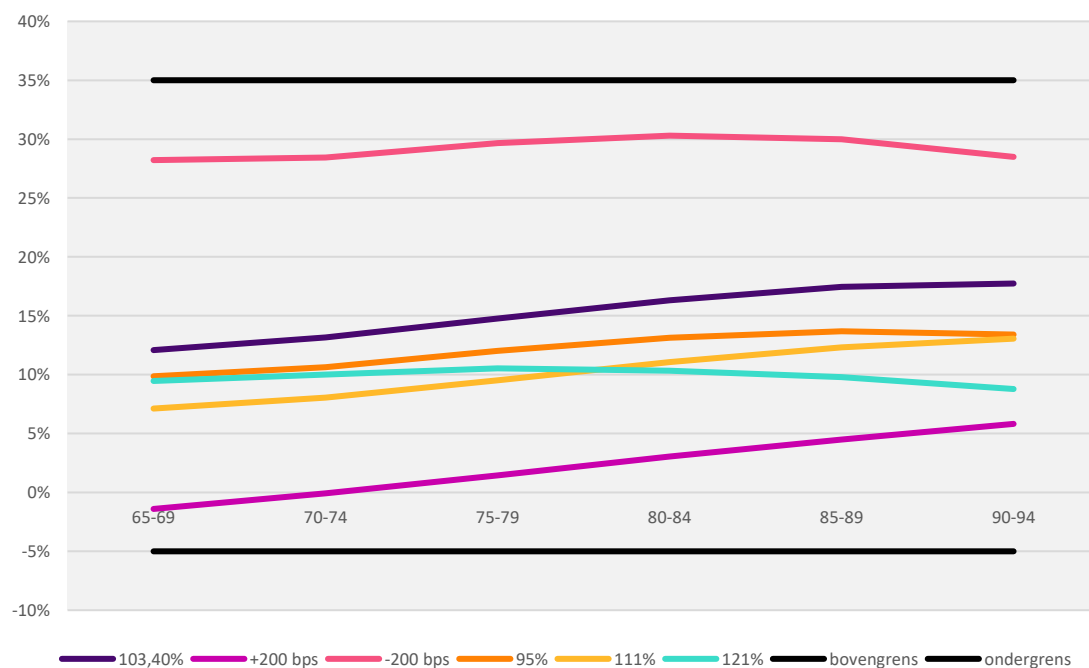
Actief - Pensioenverwachting slecht weer

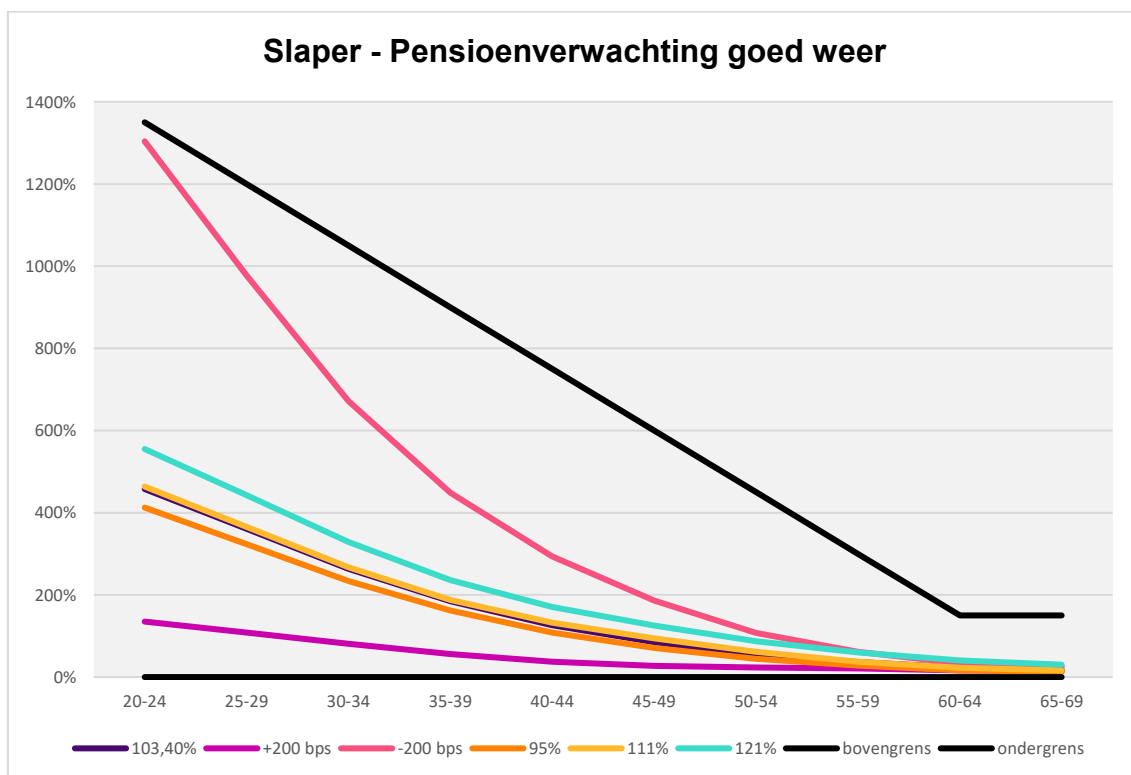
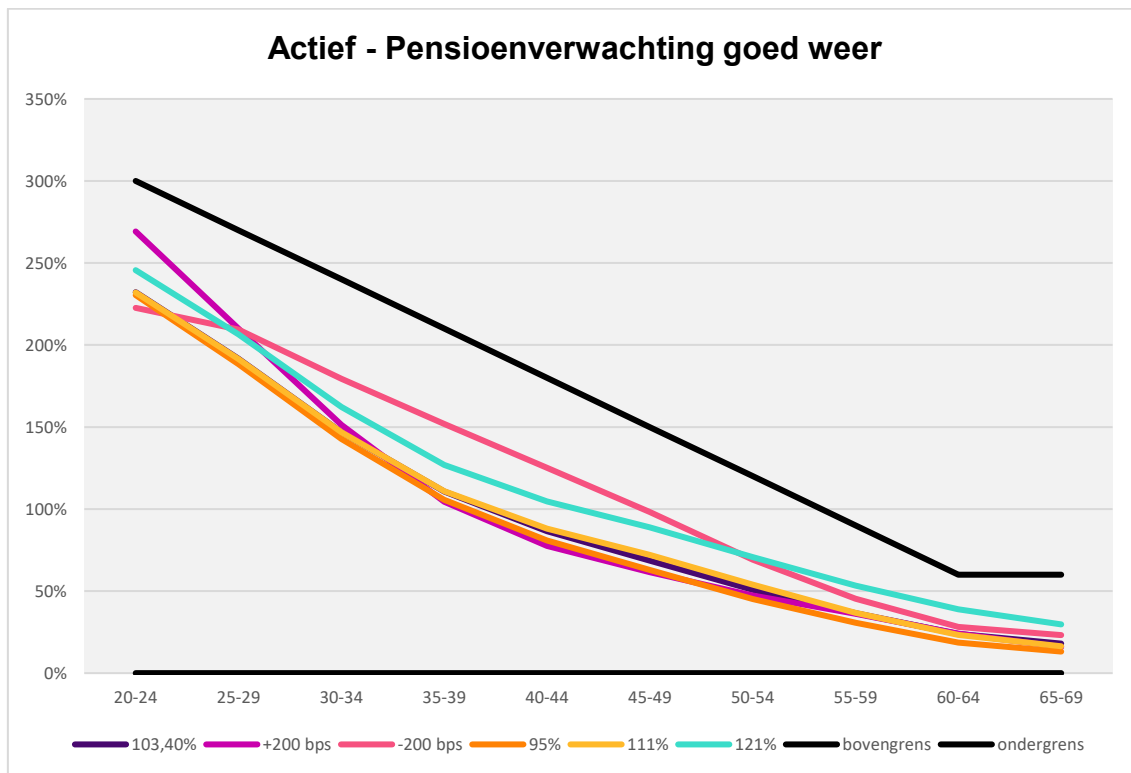

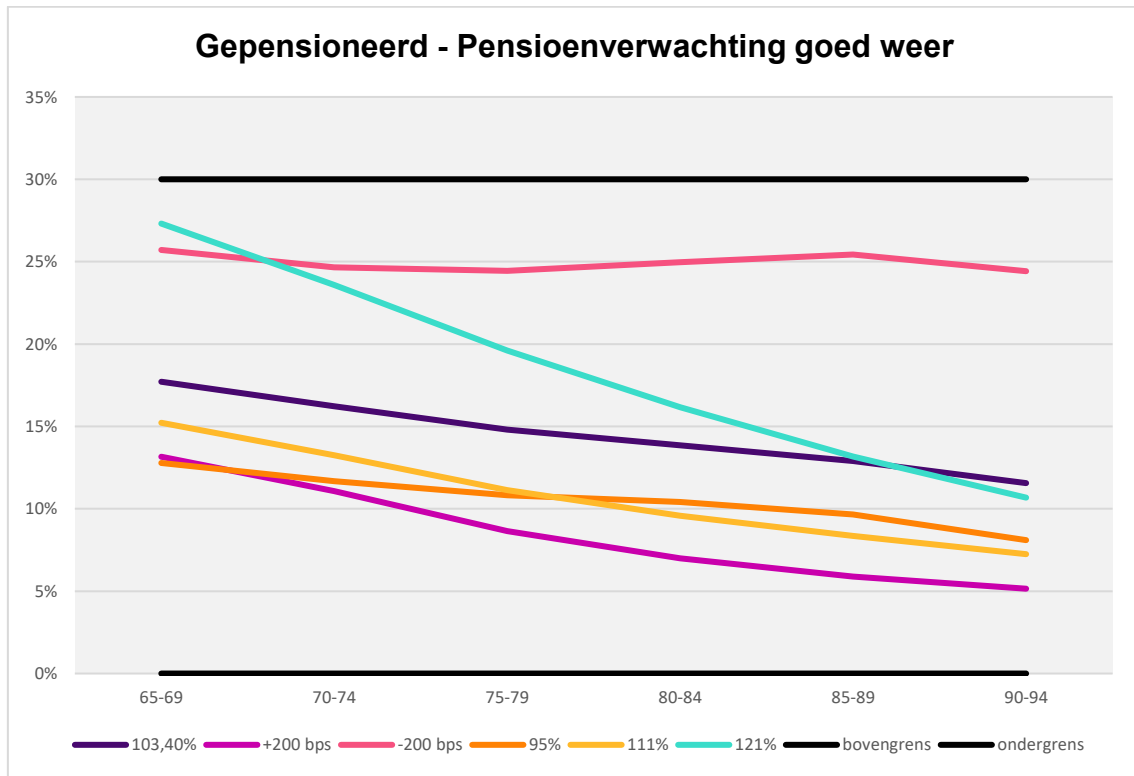
Slaper - Pensioenverwachting slecht weer

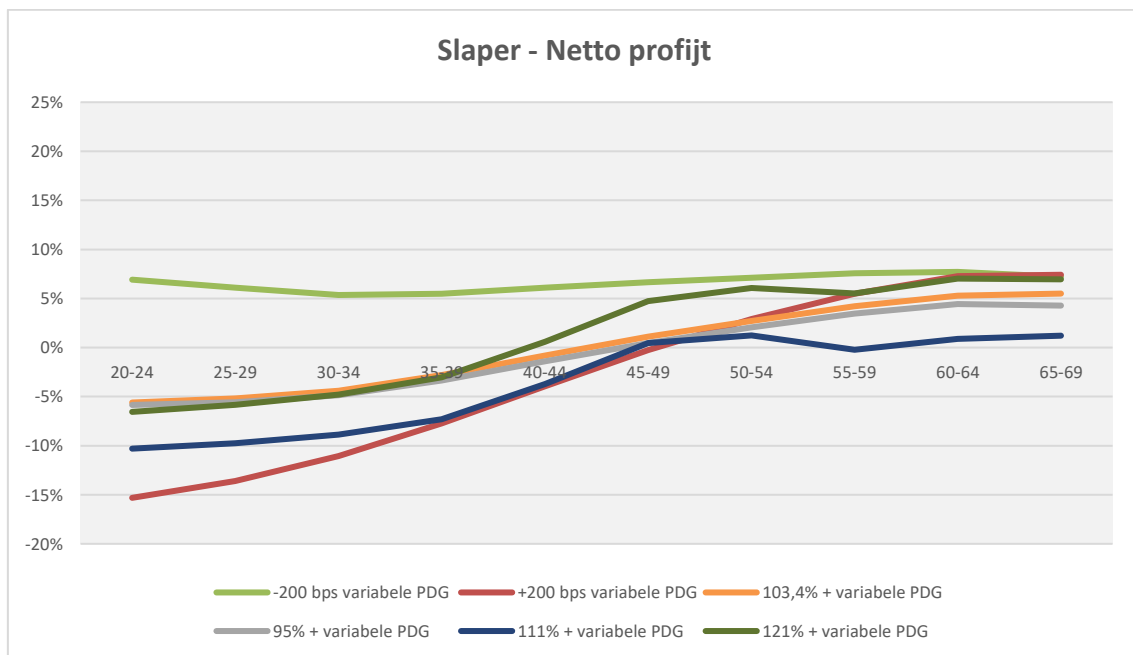
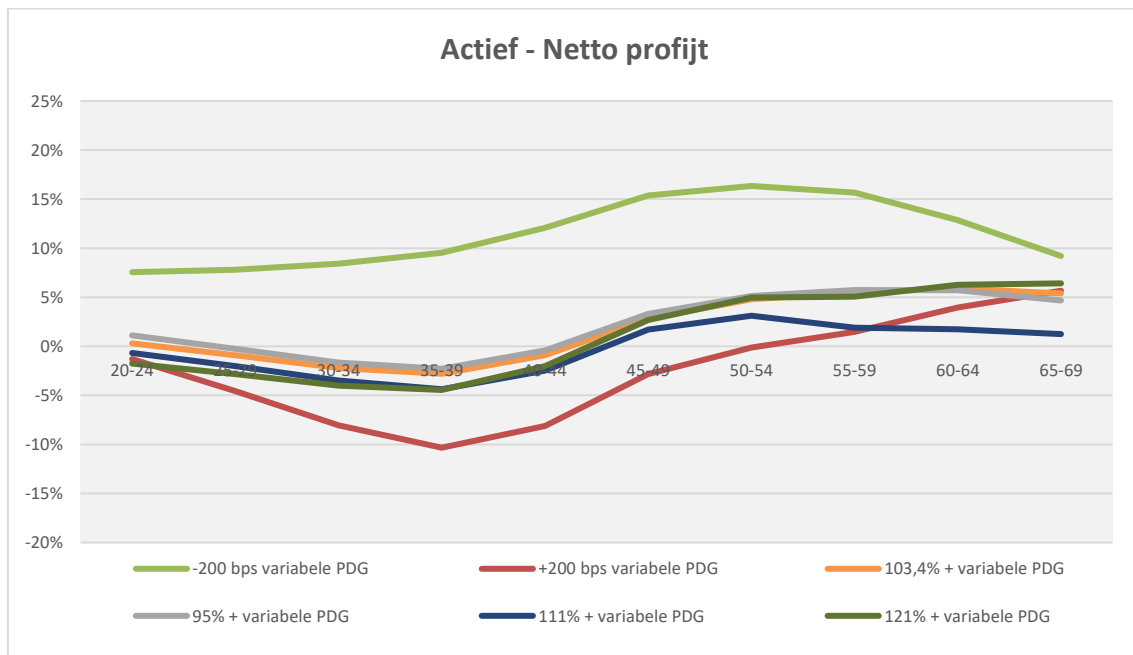
Gepensioneerd - Pensioenverwachting slecht weer

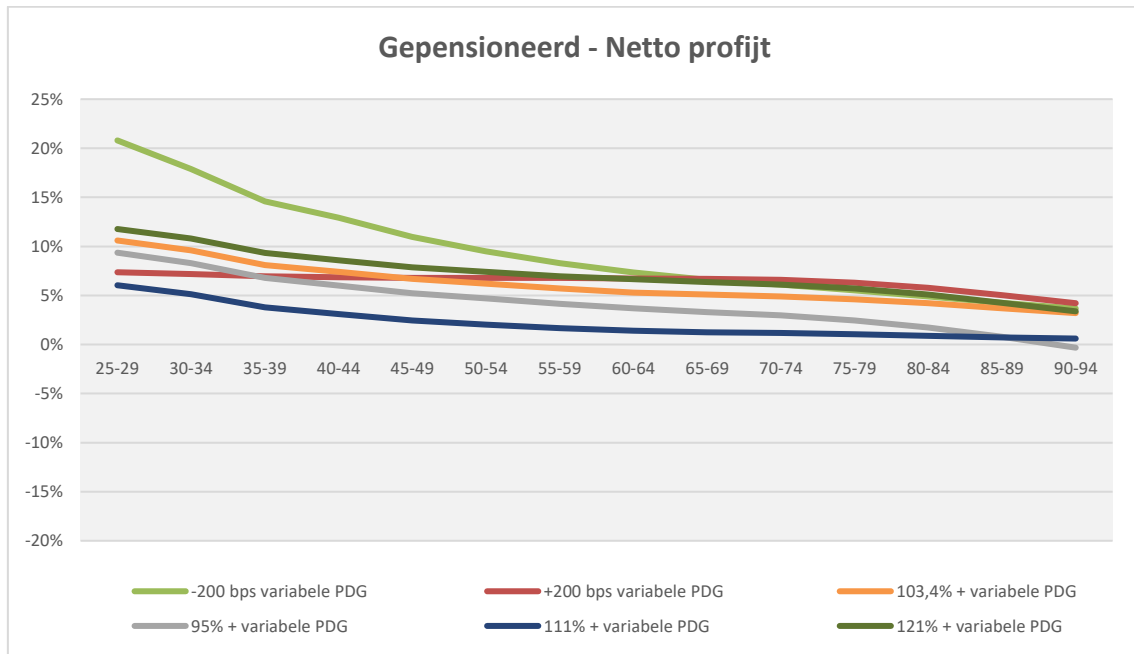

Bijlage 2. Delta netto-profijtkomsten

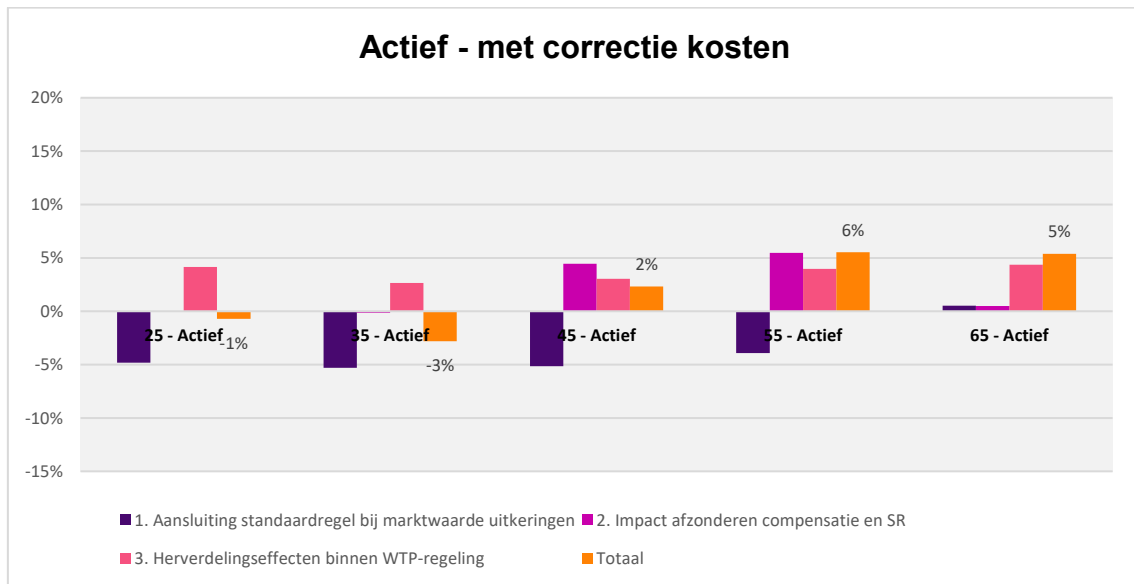

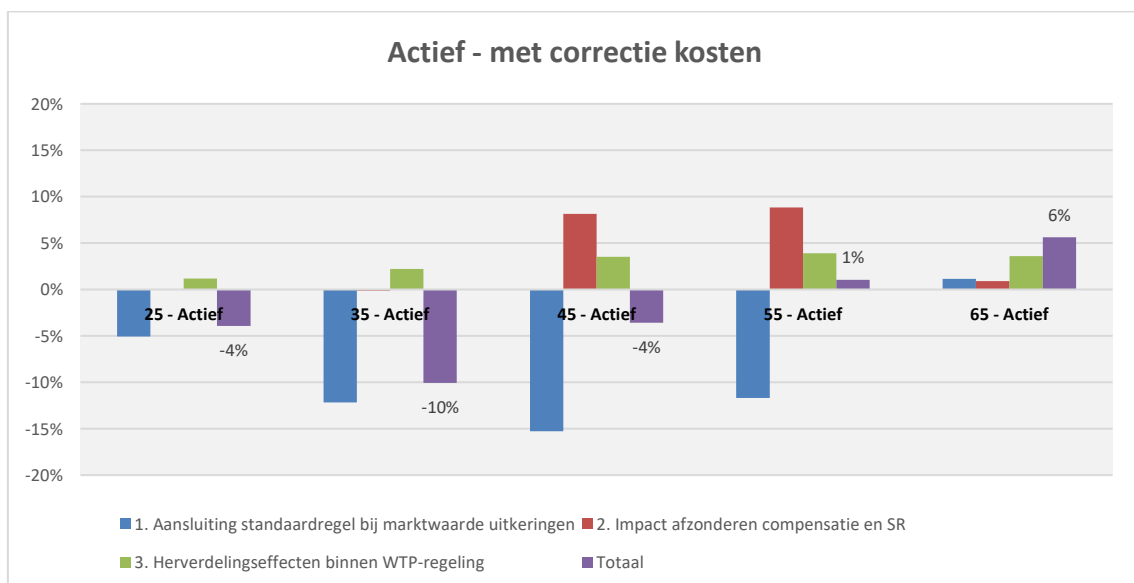
Bijlage 3. Decompositie netto profijt zonder herverdeling

Actieven

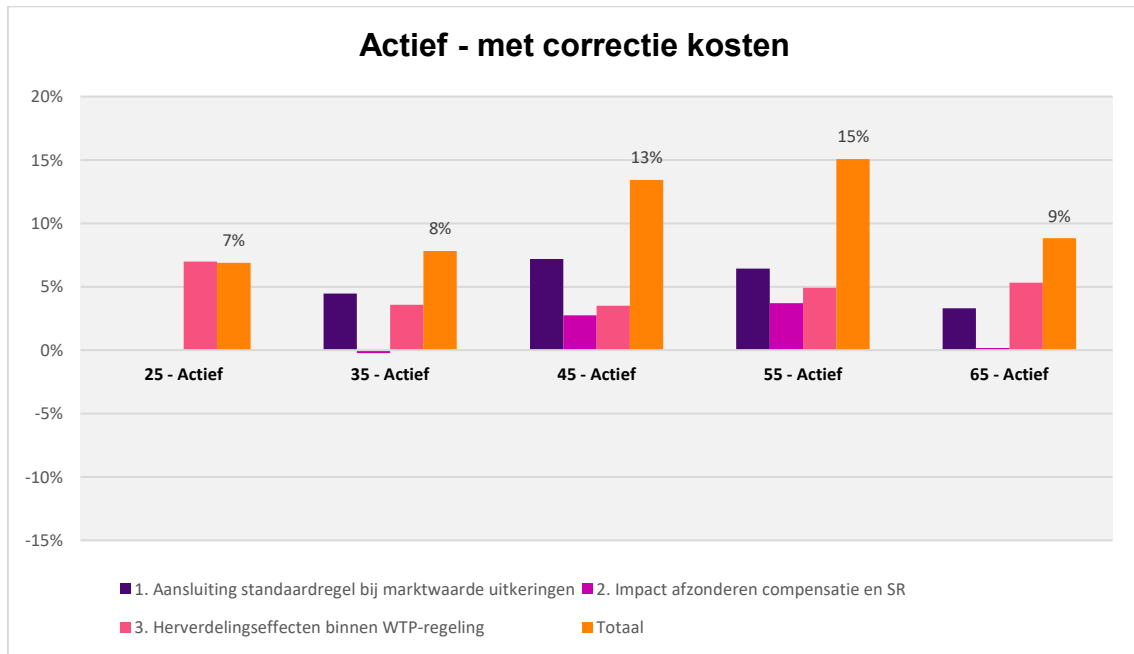
Basisscenario

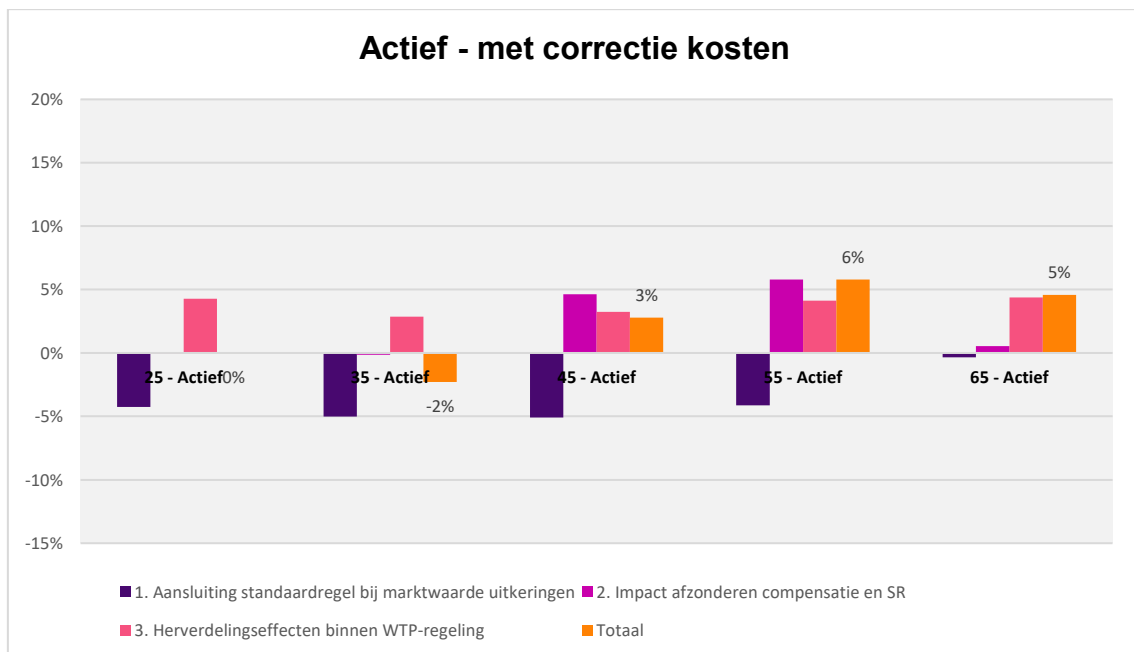
Basisscenario + 200 basispunten

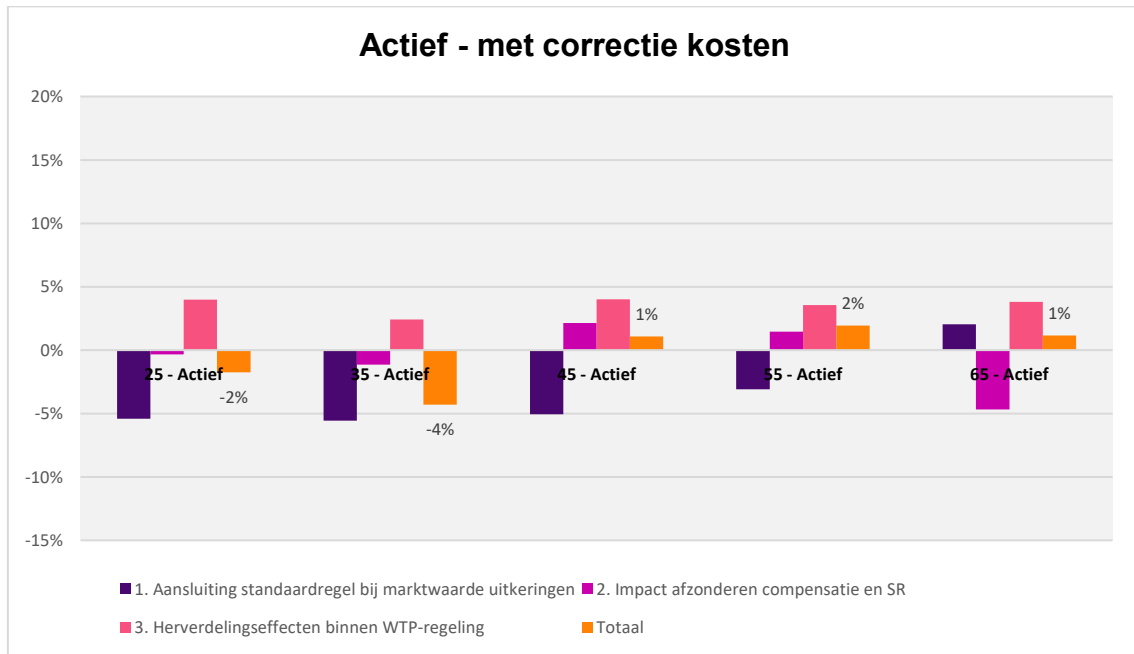
Basisscenario – 200 basispunten

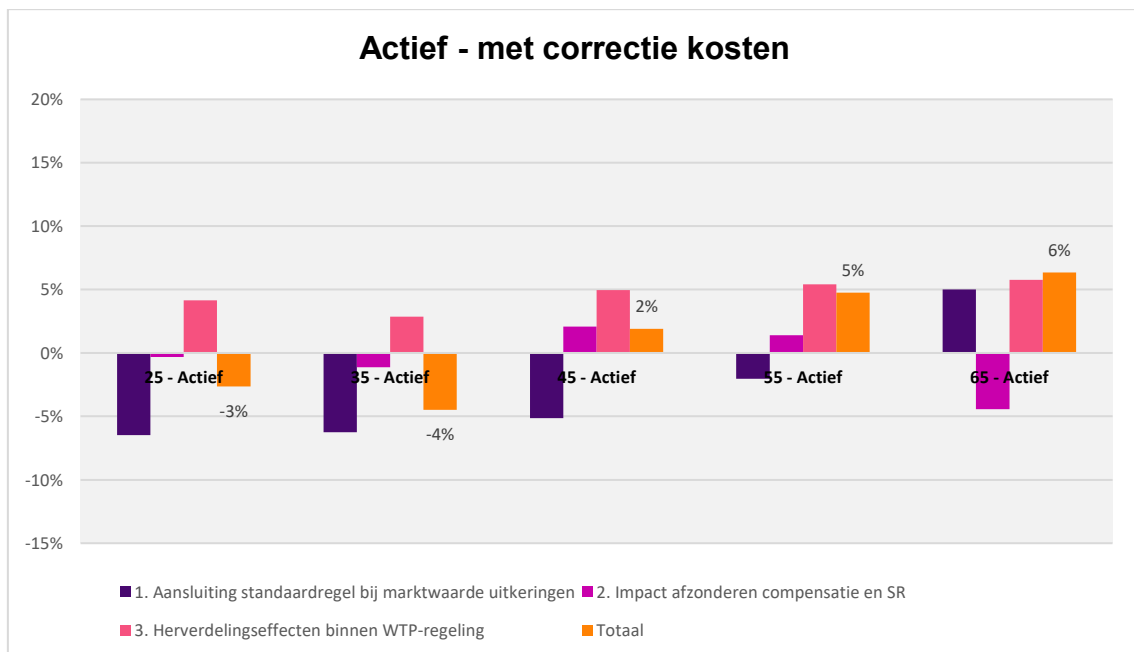
Dekkingsgraad 95%

Dekkingsgraad 111%

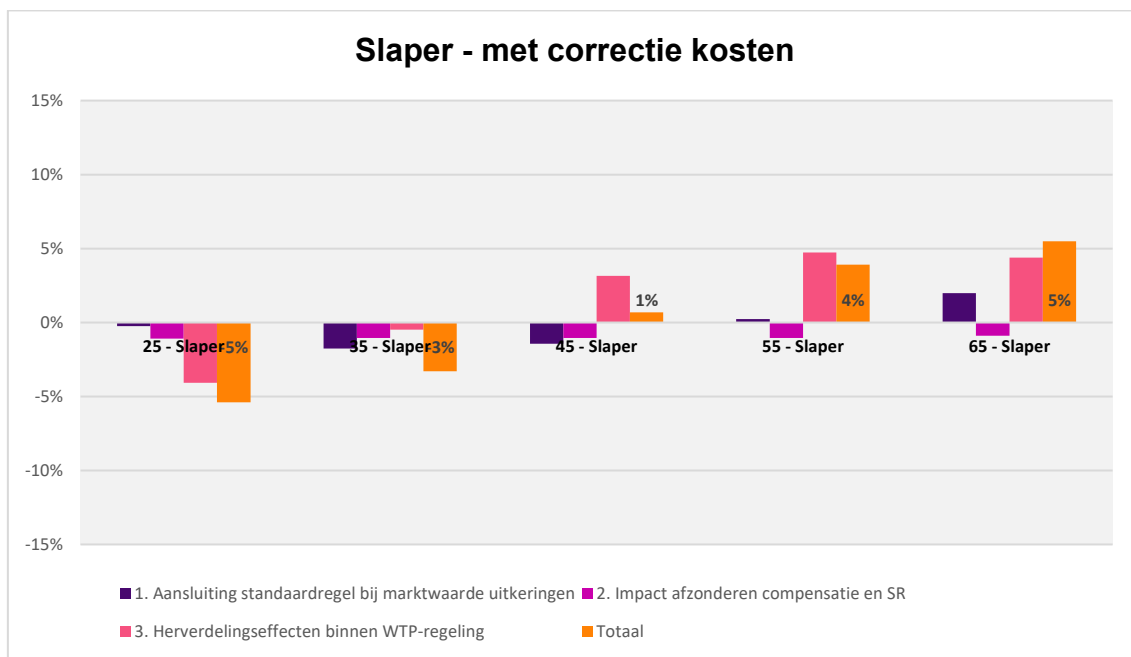

Dekkingsgraad 121%

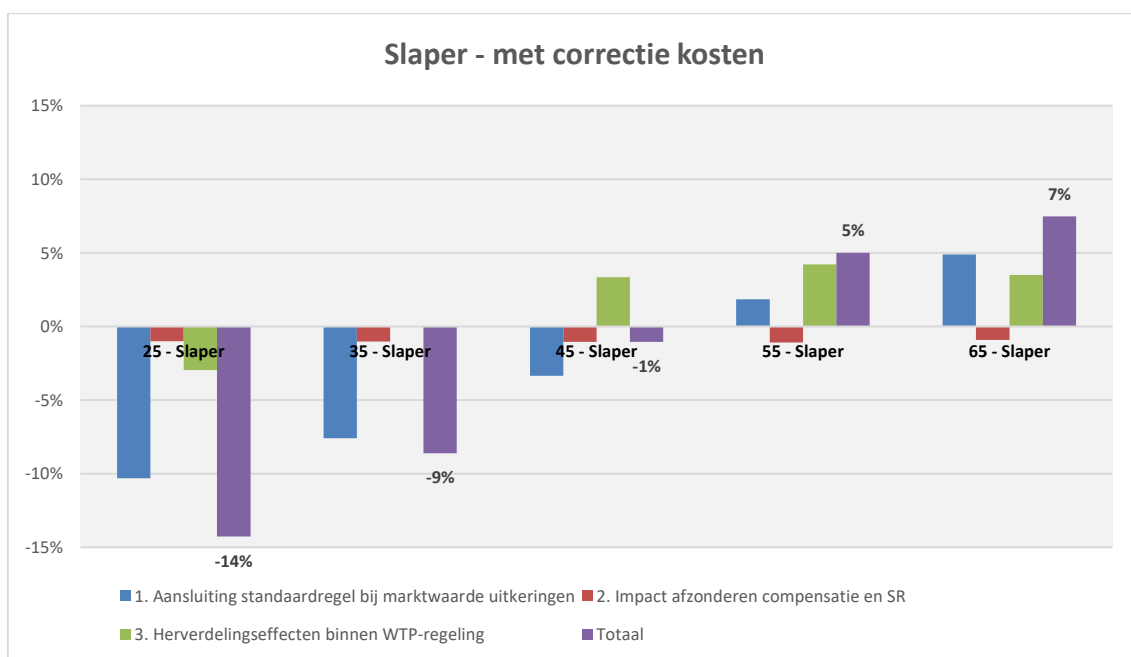

Slapers

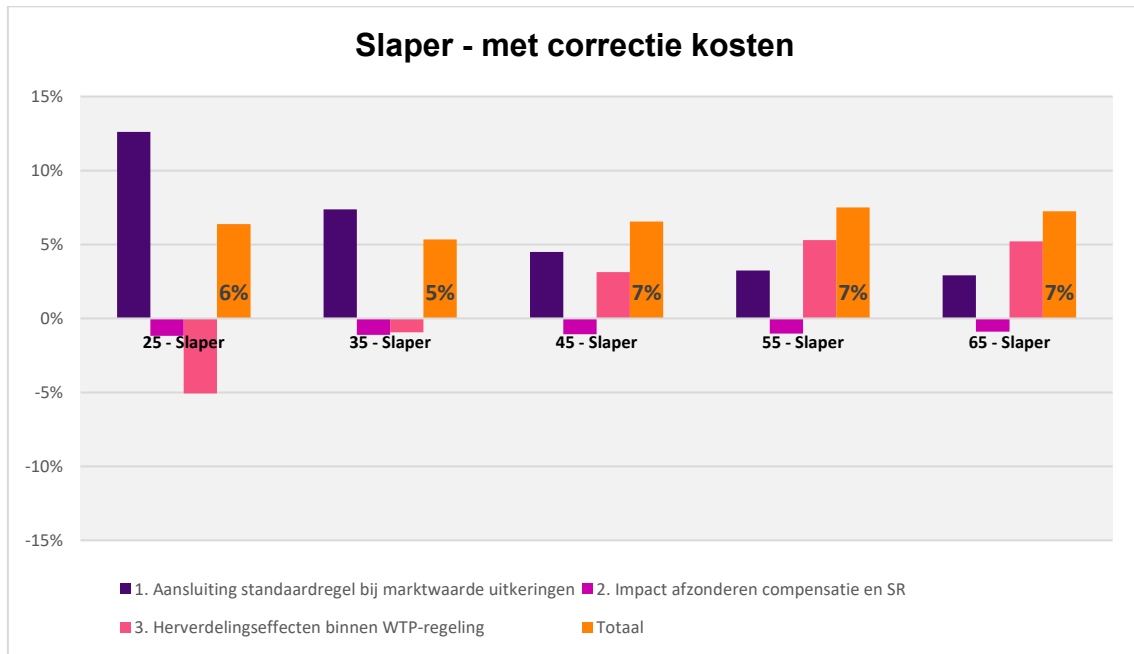
Basisscenario

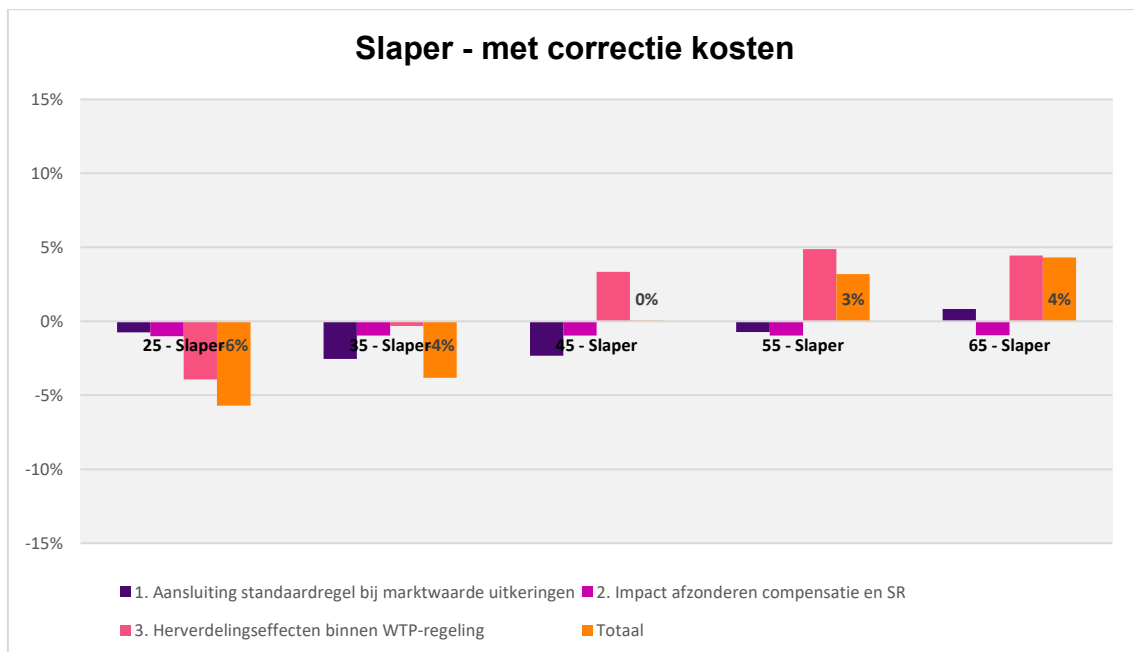
Basisscenario + 200 basispunten

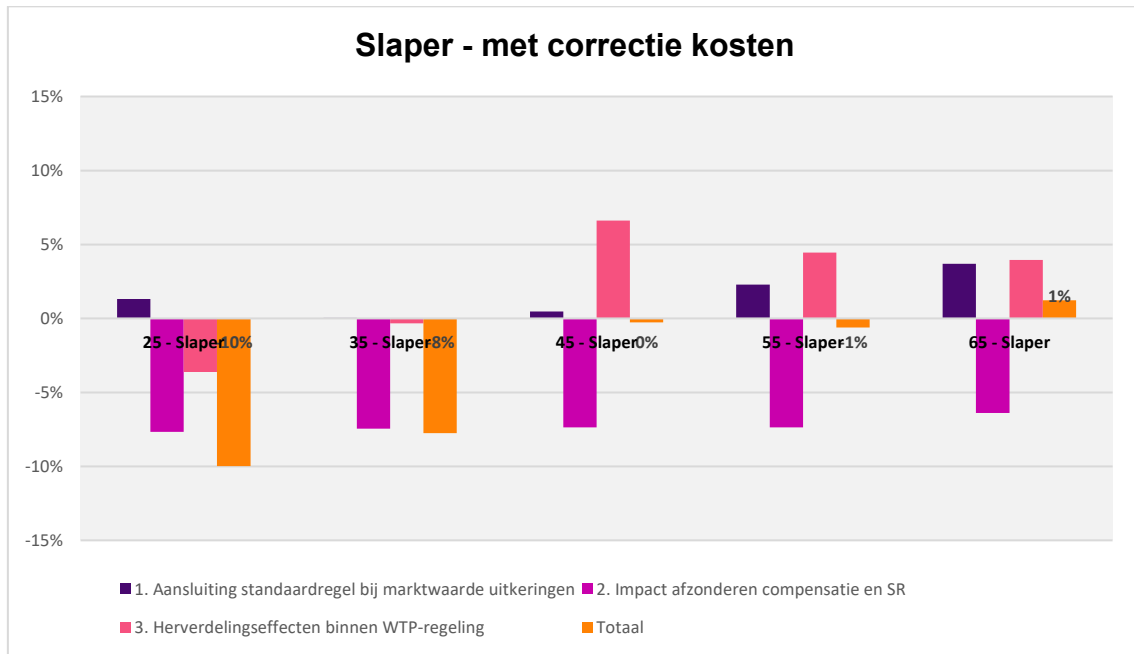
Basisscenario -200 basispunten

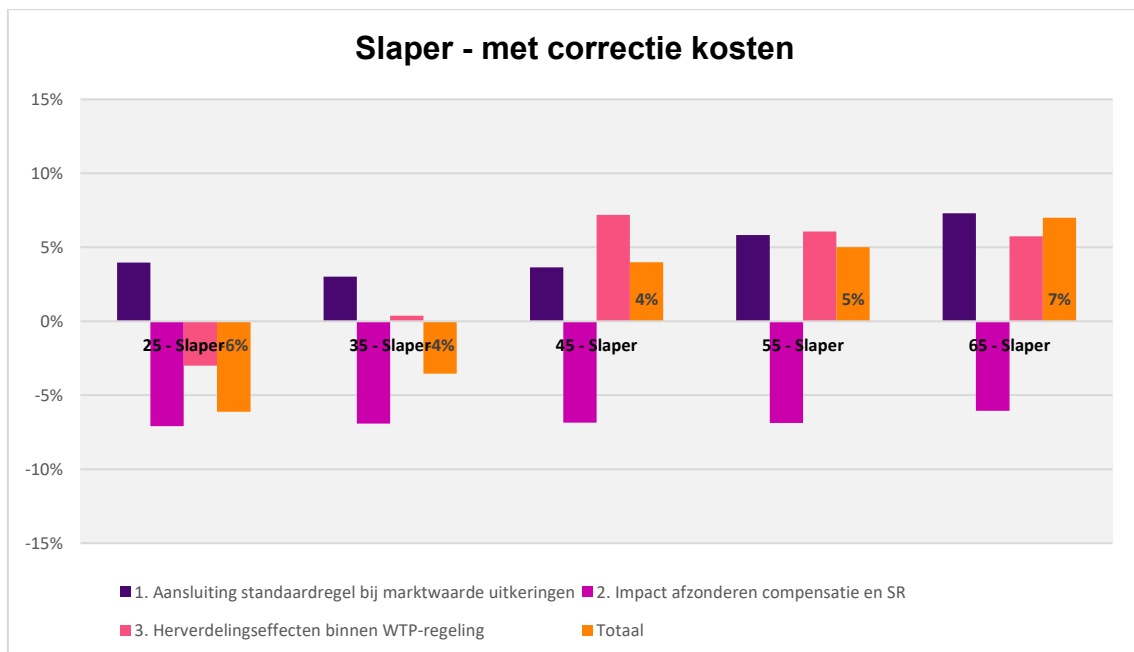
Dekkingsgraad 95%

Dekkingsgraad 111%

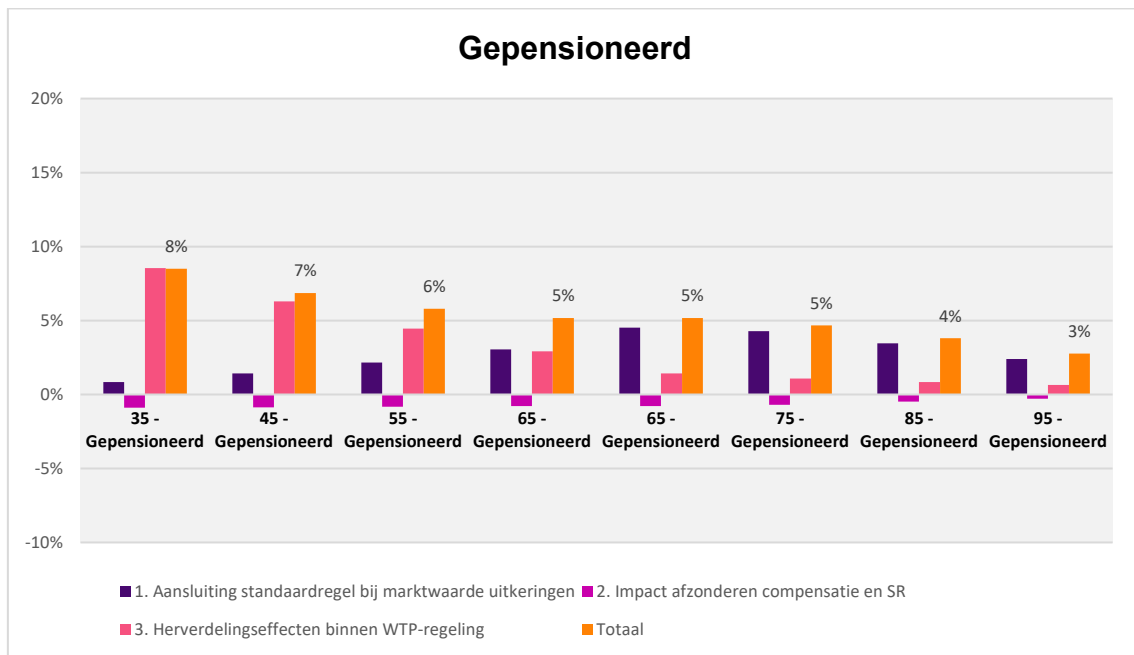

Dekkingsgraad 121%

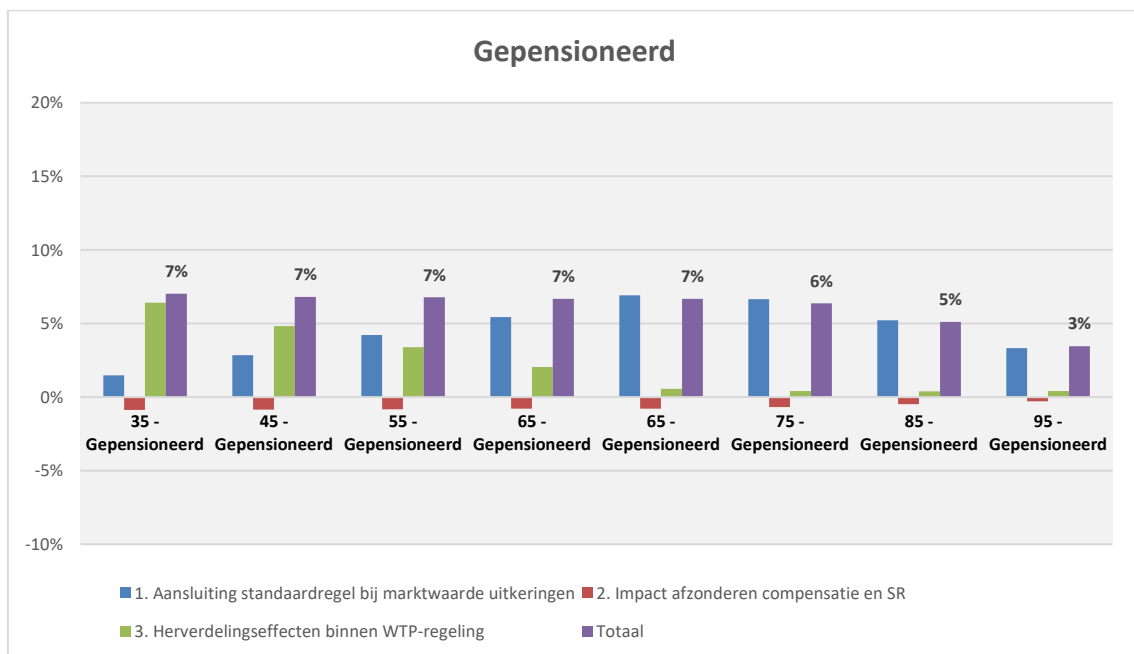

Gepensioneerden

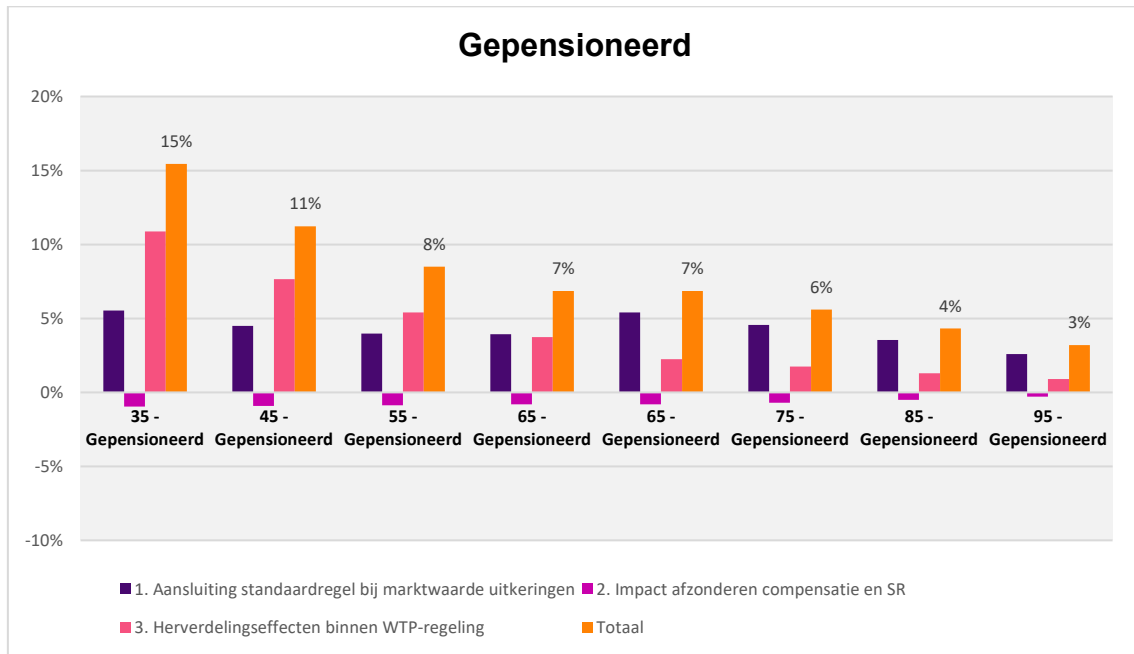
Basisscenario

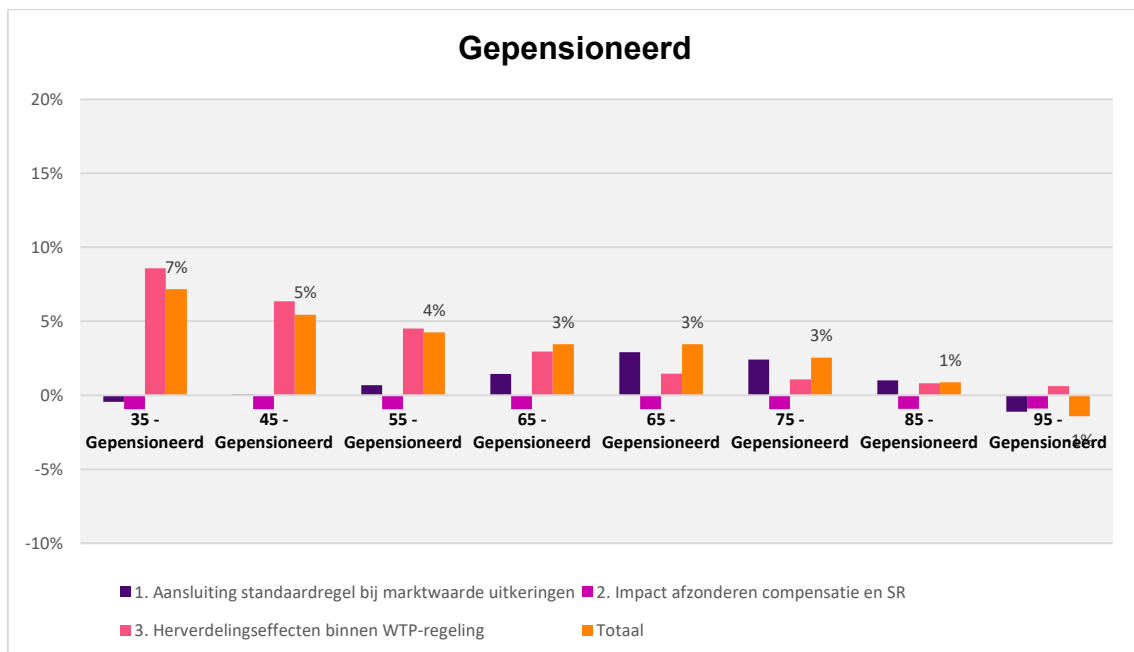
Basisscenario + 200 basispunten

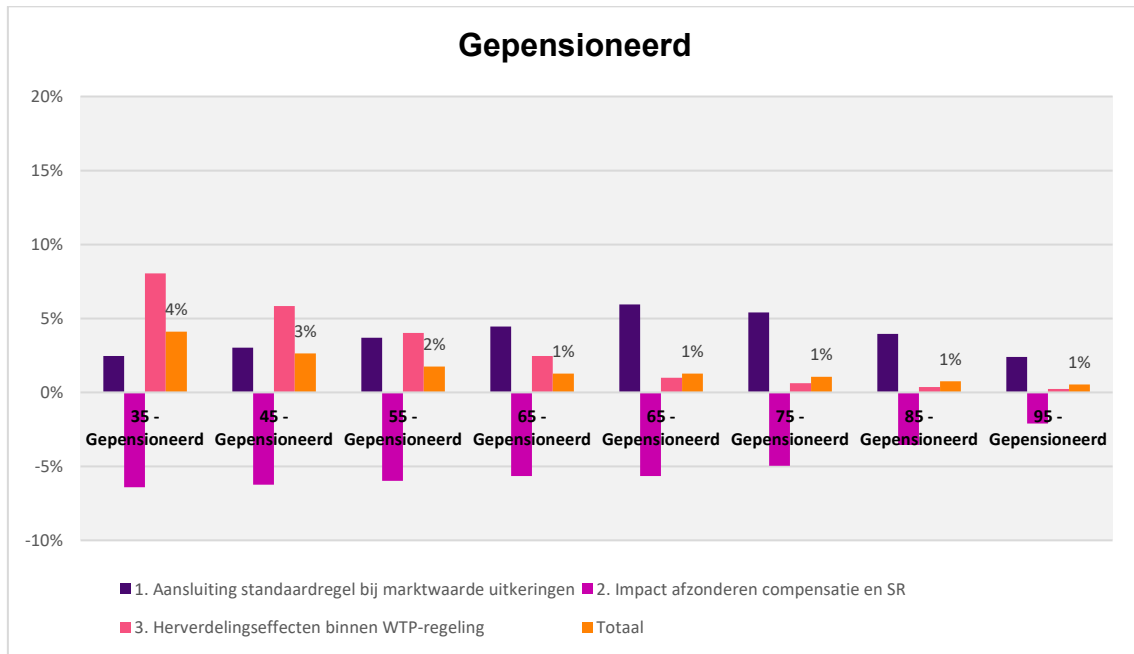
Basisscenario – 200 basispunten

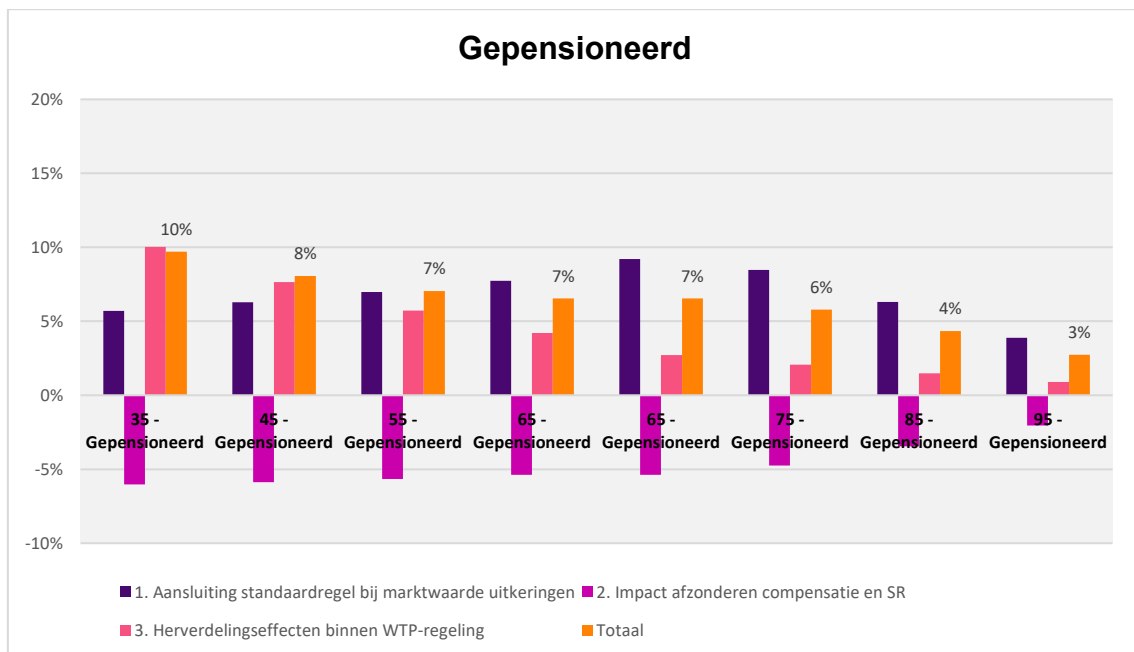
Dekkingsgraad 95%

Dekkingsgraad 111%

Dekkingsgraad 121%

Bijlage 4. Datakwaliteit

Separaat opgenomen

Bijlage 5.

Opinie sleutelfunctiehouder risicobeheer

Separaat opgenomen